

Культурно-політичний часопис для українців
у Чеській Республіці

Kulturně-politický časopis pro Ukrajince v České republice

№ 7/2015, рік XXIII | č. 7/2015, ročník XXIII
www.ukrajinci.cz

пороги

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО КРИМ

Незважаючи на те, що півострів посилено «радянізується», Україна тут має вплив: не лише «кримськотатарський фактор», а й порівняння з тим, яку свободу кримчанам давала Україна. Ота відносна свобода була набагато більшою свободою за нинішній тоталітаризм...

А також у номері: Чехи роздавали пелюшки на Сході України; «Празький Майдан» збирає шкіру; літні дитячі табори; віче біля Св. Климента; вшанували Олександра Олеся; ММФ Карлові Вари: фільм про українця; «Медевак»: лікуються 9 пацієнтів; Ужгород-Іглава: співпраця триватиме; південночеське «серце для України»; Україна не допускає комуністів до виборів – чехи пасуть задніх; нарис про молодого празького українця; Яромір Штетіна запросив до Брюсселя командувача «Азову»; Крим, у якому не працює іронія; чеські НДО хочуть більше прав для біженців; нова книга Макса Кідрука «Небратні».

Чеським коштом роздавали пелюшки

У Світлодарську на східній Україні взимку почалося бомбардування. Багато місцевих жителів втратили свої робочі місця, у місті залишився один роботодавець – місцева електростанція. Вона знаходиться безпосередньо на лінії фронту. «Боюся про чоловіка, теж працює там, – каже нам Катерина. – Учора ввечері на електростанцію впали три снаряди, як я повинна почувати себе? Але ми раді, що чоловік має роботу і може підтримати родину», – додає вона, в той час як її маленька дочка Олександра грається в колясці. «Ми втекли з міста в лютому після важкого обстрілу, але ми повинні були повернутися назад», – пояснює вона ситуацію.

Схожі історії має чимало сімей у Світлодарську. «Катерину ми зустріли в місцевій мерії, де разом із ЮНІСЕФ Україна роздавали пакети з пелюшками для дітей. Вони для більшості місцевих родин – розкіш, тому що ціна однієї пачки в у місті – понад 500 гривень (близько 600 крон). Тому наша допомога людям, які змушені жити на лінії фронту – дійсно вирішальна», – розповідає представник чеського благодійного товариства «Людина в скруті» Томаш Влах.

Чехи допомагають на сході України від серпня минулого року, мають координаційний офіс у Києві, а допомогу організує з бази у Слов'янську. Нужденним надає термінову гуманітарну допомогу – продукти харчування, житло і медикаменти. Допомагає відновити пошкоджені будинки або умеблювати центри для біженців. Людям пропонує ваучери на купівлю про-

Світлодарські мами чеської допомоги у вигляді пелюшок були дуже раді. Фото із ФБ «Člověk v tísni».

дуктів харчування та забезпечує доступ до питної води. Від початку листопада «Людина в скруті» працює й у Донецьку та інших районах, контрольованих сепаратистами. У місті надають продовольство, медикаменти, гігієнічні принадлежности та пелюшки. Щомісячно постачає продовольство 7 тисяч осіб, підтримала ряд будинків для осіб похилого віку, госпісів та притулків для бездомних.

«Людина в скруті» також допомагає внутрішнім переселенцям повернутися до порушених війною районів. Люди намагаються відновити пошкоджені будинки

і квартири, справитися із непростю фінансовою ситуацією і втратою робочих місць. У багатьох місцях немає води, не працює електрика чи газ, люди провели зиму в підвалах.

Жителі Чеської Республіки на рахунок спеціального збору коштів, відкритого «Людиною в скруті» для допомоги Україні, зібрали 9,5 млн крон. На додаток до цього посприяв ще гуманітарний фонд Клубу Друзів «Людини в скруті», звідки надійшло 1,5 млн крон. Всього у 2014 році організація реалізувала в Україні допомогу розміром 55 мільйонів чеських крон.

Роман Лунін

Вечір до Незалежності

В неділю 30 серпня 2015 о 15.00 в Празі творчий колектив «Родина» та концертна агенція i-Grand запрошують на святковий вечір, присвячений 24-ій річниці незалежності України. У програмі: виступ учасників колективу «Родина», танцюваль-

ного гурту «Сен». Гості свята: лауреат міжнародних та українських пісенних конкурсів та фестивалів Василь Михайлович, лауреат премії фестивалю «Червона Рута» Вікторія Ващук (м. Івано-Франківськ, Україна). Свято відбудеться у приміщенні «Клубу Лавка», вул. Новотного Лавка 1, Прага 1. Доїхати можна: станція метро «Старомнестска» (зелена лінія), або трамваєм 17, 18 до зупинки «Карлови лазне». Вхід: 200 крон. Додаткова інформація та резервація місць за телефоном: +420 774 151 504.

Демонстрація проти Кремля

Сенатор Яромір Штетіна запрошує всіх чеських українців 21 серпня на 14-ту годину до празького пам'ятника Святому Вацлаву. «У цей день річниці окупації Чехословаччини військами Варшавського договору згадаємо всіх жертв цієї сумної події, а також з українськими прапорами нагадаємо, що і ваша Батьківщина зазнала подібного нападу з боку Кремля, як і ми тоді», – написав Штетіна.

Літні дитячі табори

Традиційні двотижневі приміські табори в десяти селах двох районів Закарпаття і цього року привабили дітей, які провели частину канікул у колі однолітків і словацьких салезіанських аніматорів. Табори були організовані у співпраці місцевих греко-католицьких парафій та єпископської Харити Остравсько-Опавської.

Професійно організована програма, в якій мали своє місце не тільки ігри, але й лекції з акцентом на моральні цінності та позакласну діяльність, надихнула всіх учасників. Щодня на місцеві табори приходило від 20-ти до 60-ти різних дітей.

Щовечора аніматори зустрічалися з місцевою молоддю, яка приходила у дедалі більшій кількості. Деякі з радістю поміняли інтернет-дружбу на невідомий інтер-

Тячівські діти – веселі, активні, патріотичні, але їм необхідна й моральна підтримка.

ес до живого спілкування. Кульмінацією табору була спільна зустріч всіх 330 дітей в Тячеві. Окремі села показали свою програму іншим, колективно змагалися

в підготовлених іграх. Для багатьох дітей це був єдиний день поїздки куди-небудь протягом канікул, тому навіть смачний обід і льодяники для них були в жаркий день заслуженою нагородою. Табори були підтримані празьким фондом VIA з бюджету празького подружжя Вацлава Гори та Марії Горової-Мишанич, які залишили у спадок певну суму коштів та майна на підтримку освіти закарпатських дітей, а також Марії Челоудової з Мюнхену.

Остравсько-опавська єпархія вже понад десять років також підтримує закарпатських та івано-франківських дітей із соціально слабших родин, організовуючи проект «Заочне усиновлення adoptujsi.cz».

Одржеј Розкопал

Вшанували Олександра Олеся

У середу, 22 липня, у Празі українська та чеська громади вшанували пам'ять поета Олександра Олеся з нагоди 71-ї річниці від дня його смерті. Люди поклали квіти на могилу та читали його вірші. Олександр Олень, за словами посла України в Чехії Бориса Зайчука, належить до «старої гвардії емігрантів до Чехії»: «Він започаткував дуже багато культурно-освітнього життя. Ми тут із пам'яті до цієї видатної людини, яка віддала все своє життя, горіння. Він пам'ятав про свою землю українську», – сказав посол.

Чеський поет Павел Шрейба зауважив, що «Україна завжди була у центрі думок Олеся». Шрейба переклав на чесь-

ку один із найвідоміших віршів Олеся «Пам'ятай». Олександр Олень написав поезію «Пам'ятай» у 1931 році, коли Україна чекала від Європи допомоги, щоб опиратись більшовицькій агресії. Утім, як писав Олень у цій поезії, «Європа мовчала».

Олександр Олень народився 1878 року на Сумщині у місті Білопілья, де йому посмертно встановили пам'ятник. Його творчість умовно поділяють на два періоди – в Україні (1907–1918) та в еміграції (1919–1944). 22 липня 1944 року Олександр Олень помер у Празі, невдовзі після того, як одержав повідомлення про загибель сина Олега Ольжича.

Яна Полянська

На Ольшанський цвинтар у Празі завітала громада, журналісти і посол – вшанувати поета, обговорити актуальне. Фото Зденек Жалски.

ММФ Карлові Вари: фільм про українця

Кадр з фільму «Боб та дерева»

У Карлових Варах перемиг фільм, у якому головну роль зіграв Боб родом з України. Художній фільм американського режисера Дієго Онгара «Боб і дерева» здобув «Кришталевий глобус», головний приз 50-го міжнародного кінофестивалю у Карлових Варах, який закінчився 11 липня. Стрічка розповідає про життя лісоруба, який веде щоденний, часто нерівний бій заради своєї єдиної пристрасті – любові до природи.

Головну роль у фільмі зіграв не професійний актор, а справжній лісоруб Боб Тарасюк. Як розповів під час вручення «Кришталевого глобусу» Боб Тарасюк, його дідусь родом із України, він також має прізвище Тарасюк. «Я ще у своєму житті не виїжджав зі Штатів. Але моя бабуся була чешкою, а дідусь із України, цю нагороду я присвячую їм», – заявив Боб Тарасюк.

Представлена в конкурсній програмі стрічка українського режисера Єви Нейман «Пісня пісень», в основі якої лежить однойменний твір Шолома Алейхема, на фестивалі була відзначена увагою екуменічного журі. Перемогу в категорії документальних фільмів здобула стрічка чеського режисера Гелени Тршештікової «Меллорі», яка розповідає про долю наркоманки – тяжку дорогу зі самого дна до перемоги над хворобою.

Всього на 50-му міжнародному кінофестивалі було показано понад 220 фільмів із 60 країн світу. Наступний, 51-й фестиваль відкриється у Карлових Варах 1 липня 2016 року.

Оксана Пеленська

Майдан збирає шкіру

Активісти «Празького Майдану», які щотижня збираються у центрі столиці біля наметів, розпочали акцію зі збору старих шкіряних речей – курток, сумок, штанів, обрізки шкіри тощо. Вони використовуються для виготовлення рукавиць. «Військовим потрібні тактичні рукавиці для охорони рук від опіків, – пишуть майданівці у зверненні. – Вони необхідні для розмінування, розбирання завалів, при веденні бойових дій, оберігають від опіків. Одна пара тактичних рукавиць коштує від 200 до 300 грн. В Україні відкрився волонтерський цех з пошиву рукавиць, і якщо надходить безкоштовний матеріал, то одна пара коштуватиме 50 грн. Ці кошти йдуть на оплату пластмасової частини, витрат на електроенергію і оплату праці. Цим самим ми допомагаємо тактичними рукавицями військовим і забезпечуємо роботою місцевих жителів».

Приносьте на Празький Майдан шкіру – з неї зроблять ось такі шедеври. Або приходьте просто підтримати зв'язку українців на Старомаку.

Кожен, хто має непотрібну шкіру і готовий її віддати на потреби вояків, може принести її кожної неділі від 13-ї до 19-ї години на «Празький Майдан» на площу Старого Міста («Старомнестське намнес-

ті»), написати Галині Василенко у мережі «Фейсбук» (Halina Vasilenko) або зателефонувати за номером 775959118. Також можна переслати кошти на придбання шкіри на рахунок 2300744190/2010 з поміткою «тактичні рукавиці».

Окрім того, приймаються й інші види рукавиць, зокрема робочі, які використовуватимуться при розбиранні завалів чи побудові тактичних оборонних споруд. Майданівці приймають й інші види допомоги. «Нещодавно нам принесли дві великі коробки ліків проти болю. Також збираємо автомобільні аптечки, бинти, шарпетки, труси, спальні мішки, продукти тривалого зберігання, чай, каву, шоколад. Люди це приносять до наших наметів, і ми це все відправляємо солдатам української армії. Ми всім дуже вдячні», – додають організатори Майдану.

Тетяна Сікорська

Медевак: лікуються 9 пацієнтів

Спеціально обладнаний військовий літак CASA вилетів із Чехії в Україну, щоб привезти на лікування дев'ятох пацієнтів з України. Серед пацієнтів – двоє дітей з опіками і семеро поранених у боях на сході України, серед них є і жінки. Йдеться про важко поранених цивільних громадян та важко хворих внутрішніх переселенців. Чеський лікар у співпраці з українською стороною вибрав 9 поранених і важко хворих українських цивільних, яким чеський уряд забезпечить повне лікування в лікарнях Праги та Острави. Між пацієнтами є два важко поранені з опіками на 50-60 відсотках тіла.

Українських громадян прийняли на лікування три шпиталі у Празі і один – в Оставі. Тривалість перебування українських

пацієнтів у Чехії «залежатиме від стану їхнього здоров'я, перебігу оперативного втручання і обстеження, а також від фахової оцінки лікарів», заявила речник МЗС ЧР Петра Кучерова.

Лікування українських громадян в Чехії проводиться на основі спеціальної програми MEDEVAC, яку реалізує Міністерство внутрішніх справ Чехії. На борту літака в дорозі про українських пацієнтів подбали військові лікарі. Документально та організаційною роботою з пацієнтами займалося посольство Чеської Республіки в Україні, а також волонтери зі «Станції Харків», благодійного фонду «Центр взаємодопомоги «Врятуємо Україну», працівники Харківської обласної державної адміністрації, МЗС України, Ки-

Транспортування постраждалої української дитини за програмою «Медевак» до Чехії.

ївського опікового центру, «Укрзалізниця» та Міжнародного аеропорту «Бориспіль». Завдяки гуманітарній програмі MEDEVAC Чехія минулого року вже прийняла на лікування 38 тяжко поранених на Майдані українських громадян.

РС, пор

Виступ Михайла Мороза перед українською громадою в Празі.

Віче біля Климента

Українці Праги 26 липня, після служби біля греко-католицького кафедрального собору Святого Климента провели віче, присвячене актуальним подіям в Україні. На віче виступив гість – відомий український громадський активіст Михайло Мороз. Він розповів про київське віче «Правого сектору» 21 липня, про підготовлені зміни до Конституції України, а також розкритикував політику влади на поступове усунення добровольчих батальйонів з фронту, «мінські угоди», можливе «замороження» конфлікту на Дон-

басі, яке призведе до подальших втрат українських територій. Учасники віче висловили свою підтримку незаконно ув'язненим патріотам Андрію Медведьку («Менсону») та Денису Поліщук («Аллаху»), яких безпідставно звинувачують у вбивстві українофоба Олеса Бузини. Учасники акції обговорили події в Мукачеві, багато хто з них підтримав прибічників «Правого Сектору», бійці якого виступили проти контрабанди й бандитизму на Закарпатті.

Ужгород-Іглава: співпраця триватиме

Закарпатський Тячів з моніторинговим візитом відвідала делегація з чеського краю Височина. Тут працює ряд спільних проектів. У складі делегації перебував керуючий справами крайової ради краю Височина з питань соціального захисту населення Петр Крчал, спеціаліст-експерт в управлінні крайового уряду з питань соціального захисту населення Марек Гомолка та начальник відділу в управлінні крайового уряду з питань захисту населення Роман Сікора. Гості навідалися до соціального центру «Парасолька», де за фінансової підтримки чехів замінено старі вікна на нові енергозберігаючі. Загалом у цьому році програма співробітництва Закарпаття з краєм Височина включає 20 спільних інвестиційних проектів, переважно у освітній та соціальній сфері Закарпаття. На їх реалізацію виділяється 6 мільйонів чеських крон.

Центром «Парасолька» чехів провела директор Оксана Лукач. Центр було засновано п'ять років тому із ініціативи громадських організацій Швейцарії та закарпатських волонтерів (психологів, медиків, педагогів) для інвалідів з вадами руху і психічного стану здоров'я, які після досягнення 18 років переїхали сюди із дитячого будинку в селі Вільшани Хустського району. Тут віднайшли свою домівку 24 сиріт. У «Парасольці» вони вчаться жити повноцінно, розвивати свої таланти – працюють у майстернях, займаються музикою та танцями. Тут створено належну матері-

Тячівський центр «Парасолька» з вихованцями вільшанського дитбудинку. Деякі з них вже й вивчили чеську мову завдяки волонтерам, які до них їздили з 90-х років.

ально-технічну базу, зокрема й виробничі майстерні, де парасольківці виготовляють різні сувеніри та рукодільні предмети. Відтак чеська делегація навідалась до мерії міста, де відбулась офіційна зустріч з її керівництвом. У ході зустрічі було обговорено пропозиції налагодження співпраці, участі в проектах тощо. Сторони домовились вивчити питання щодо заснування партнерських зв'язків із новим чеським містом для Тячева.

Представники Височини також ознайомилися з роботою Виноградівського геріа-

тричного пансіонату та ряду дитячих будинків-інтернатів у Мукачеві, Виноградіві, Вільшанах, і подарували цим установам більше 100 спеціальних ліжок. Уже п'ять років поспіль працівники установ соціального захисту населення Закарпаття мають змогу стажуватися в аналогічних установах Краю Височина. Ось і цього року у серпні 6 працівників соціальних установ області виїхало на стажування до партнерських закладів Краю Височина.

[Закарпаття он лайн](#)

Південна Чехія: «Серце для України»

Гуманітарну збірку під назвою «Серце для України» розпочали волонтери у Південній Чехії. Після кількох місяців підготовки 27 липня почали відкриватися пункти збору гуманітарної програми у містах регіону. Збірка призначена для східних регіонів, постраждалих від терористичних дій проросійських сепаратистів.

У Воднянах у понеділок о 9-тій ранку на центральній площі міста був відкритий намет, де громадяни могли принести одяг, продукти харчування, медикаменти, аптечки, миючі засоби тощо. Не зібралось, правда, майже нічого (один суп швидкого приготування, 500 г макаронів і два пакети дитячого одягу). «Інтерес громадськості був посереднім, але це тільки наша перша акція, – каже організатор Петр Оліва. – Люди, швидше, просто приходять, дивляться, що відбувається на площі».

Далі збір проводився і проводитиметься далі у середу 29 липня в тому ж місці,

згодом – у Тині-над-Влтавою (3-5 серпня), Глубокій-над-Влтавою (6-8 серпня), Зліві (10-12 серпня), Бехині, Собеславі, Протівіні, Весели-над-Лужніці, Чеських Будейовіцах. Збір матеріальної допомоги організовує нова чеськобудейовицька некомерційна організація «Гуманітарна допомога Україні». Вона утворена в травні 2015 року, у ній беруть участь громадяни населених пунктів Држітень, Темелін та Злів.

Члени організації вірять у підтримку жителів південночеського регіону, де діятимуть, доки буде потрібно. Хочуть залучити фірми, які б могли стати спонсорами. «Поки що організація фінансується самими своїми членами, тому засобів досить мало. Але як тільки буде щент заповнений кузов автомобіля та причепу, допомога буде доставлена українським громадянам в околицях Маріуполя та зони АТО, – зазначив Петр Оліва. – Тому ми будемо раді як допомозі, так і новим членам та волонтерам. Потріб-

Нова південночеська проукраїнська організація відповідно позначила вже свою автівку. Фото з ФБ Humanitární Pomoc Ukrajině.

не пальне, фарба для принтеру для друку листівок, оплата фактур муніципалітетам за оренду площі для акцій тощо. Все прозоро, використання коштів пов'язане з рішеннями ради г. о.» Номер рахунку «Серця для України» – у Комерційному банку: 115-698870277/0100
варіабельний символ: 010.

Вл. інф.

пороги

Скасувати большевиків

Україна наважилася не допустити комуністів до виборів, але чехи мало не єдині в Європі обирають їх до парламенту

ТЕКСТ: Томаш ВЛАХ

Заборона піонерів і співу радянського гімну. Будуть усунуті червоні зірки із шахтових веж, де вони були останні мало не сто років. Фотографії радянських політиків стануть табу, містам доведеться прибрати прикраси нагород періоду до 1991 року.

Деякі західні ЗМІ український закон проти пропаганди комунізму та нацизму назвали певною мірою епохальним, його запровадження передрікав так званий «ленінопад» – коли у містах та селах переважно східної України навмисне або «зненацька» падали пам'ятники «вождю світового пролетаріату». Україна прийняла цей закон завдяки сприятливій концентрації політичних сил у парламенті, обраному минулої осені під впливом революційного ентузіазму і загрози з боку Росії. Комуністи, основна проросійська сила, яка безперервно засідала у Верховній Раді незалежної України, за винятком недовгого періоду заборони на початку 90-х, програли вибори і не потрапили до законодавчого органу. Окрім того, КПУ Петра Симоненка по суті втратила свій традиційний електорат через анексію Криму Росією та фактичну окупацію проросійськими сепаратистами промислових й шахтарських районів Донбасу, оскільки вибори там не могли відбутися.

Після заборони будь-якої пропаганди тоталітарних ідеологій – комунізму і нацизму – міністерство юстиції під збільшувальним склом оглянуло статuti та символіку трьох комуністичних партій. Юристи зробили висновок, що вони суперечать прийнятому закону, дали партіям термін для виправлення недоліків. Але вони нічого не могли зробити, бо повинні були б заперечити самі себе. Просто зі свині кролика не зробиш, навіть якщо його перемалюєш. Тому було вирішено – комуністи до виборів не допускаються, а далі подумаємо.

Українські журналісти все таки помітили, що закон принесе багато абсурдних ситуацій. Як бути з ветеранами, які з гордістю 9 травня носять радянські нагороди? Чиновники дали зрозуміти, що спадщини другої

світової війни це торкатися не буде, але ми всі знаємо, що поліція може тлумачити закон на свій лад.

Суворі антикомуністичні закони діють у Литві та Латвії. Демонструвати радянські символи не варто також у Польщі. Литва, Латвія чи Польща не мають партії, якій треба щось забороняти. Давно програли вибори й зникли в маргінесі навіть словацькі комуністи. Тільки в Чеській Республіці сильна фракція КСЧМ у парламенті – це унікальне явище для Центральної та Східної Європи. Через жодний нормальний закон проти тоталітаризму вже б не пройшла навіть сама назва: Комуністична партія Чехії та Моравії. Заперечення викликала б також зірка на логотипі між черешнями, занадто спірною є фраза на початку статуту: «Програмною метою КСЧМ є соціалізм». Хоча далі говориться про демократичне суспільство і плюралістичний діалог, загальний тон тексту викликає асоціації з минулим режимом. Це підтверджується діями і заявами лідерів партії.

Чому через майже 26 років від Оксамитової революції Чехія не змогла видати чіткі й послідовні антикомуністичні закони? Найкращі умови для цього були у першій половині дев'яностих років, коли праві партії мали більшість у парламенті. Потім прийшла епоха соціал-демократії, яка проти комунізму ніяк не виступила.

Але чому імпульс не виходив від партій правого спектру? Згадаймо, скільки зусиль вартувало створення Інституту з вивчення тоталітарних режимів (USTR). А як цей інститут атакували ліві політики ще перед його виникненням? Згадаймо також, як і з якою конкретною метою з'являлася інформація з його архівів перед президентськими виборами, як і про тиск, щоб директором Інституту була призначена особа, лояльна правим політикам.

В Україні виникла аналогічна установа – Інститут національної пам'яті – ще раніше, ніж у Чехії. І вимога розслідувань злочинів минулого тут була дещо гучнішою, ніж в Чеській

Чеський євродепутат-комуніст Мірослав Рансдорф ніяк не соромиться своєї українофобії: розповідав брехні про «оточених у Дебальцєві 2200 солдат НАТО», про свої особисті контакти із «керівництвом ДНР та ЛНР», нещодавно відвідав демонстративно окупований Крим. Фото Дан Матерна, МАФРА.

кій Республіці; йдеться в основному про катастрофічний Голодомор 1932–1933 років, який забрав життя мільйонів людей. Також репресії тридцятих років, нацистську окупацію, бандерівців, післявоєнний голод... У кожному звичайному містечку на Західній Україні можна знайти кілька пам'ятників, і кожен належить іншій історичній епосі. Найновішими є меморіали полеглим на Майдані та на Донбасі.

У порівнянні з цим всім чехи жили, весело приспівуючи. Протекторат 1939–1945 не можна, при всій повазі до його жертв, навіть близько порівнювати з тим, що відбувалося під час війни в Україні. Серпнева 1968 року окупація – піонерський табір у порівнянні із поведінкою советів на сході Європи одразу після війни. Словом, чехам не вистачає не тільки історичного, але й сучасного досвіду. І, як то кажуть, дай Боже, щоб не вистачало їм горя й надалі. Але хотілося і більше розуміння українського контексту.

При цьому сепаратисти, які воюють на території Донбасу, з гордістю використовують радянську символіку. Як вони, так і Росія, не тільки не відмовилися від червоних зірок і радянського минулого, але й включили їх до своєї теперішньої ідеології. Для них це – не тільки минуле, а й мрія про майбутнє. І ми повинні мати це на увазі.

Празький «Опір»

Нарис із життя та діяльності молодого українця Олега Павліва

ТЕКСТ: Наталія КАСАґНОВА

Коли я взялася за написання цієї статті, все от думала, чи повірять мені читачі, бо й сама таки, спочатку не повірила б в те, що 24-річний українець, можна й так сказати, корінний пражанин, зумів на своєму шляху в такому віці досягнути такої великої кількості культурної та наукової діяльності з благими намірами – популяризувати та берегти українську культуру в Україні, Європі та й в цілому світі загалом.

На даний момент магістр соціології з відзнакою в Україні, та з другою вищою освітою (теж з відзнакою) в Карловому університеті в Чеській Республіці Олег Павлів працює у відділі комплектування фондів україністики в Слов'янській бібліотеці, обійнявши вищезазначену посаду після того, як його попередниця Ріта Кіндлерова, яка довгий час обіймала це місце, перейшла у відділ опрацювання фондів Слов'янської бібліотеки.

Зустрілася я з паном Олегом в стінах цієї ж бібліотеки, яку він відвідував ще в студентські роки. Оглянула його робоче місце – охайне і прибране, рівенько поскладані книги, канцелярське приладдя зрівняне «під лінійку»; одразу зрозуміла, що людина скрупульозна і серйозна щодо своїх професійних обов'язків. Коли Олег на мить відлучився, щоб прийняти книжкові дари від професора Сергія Вакулєнка з Харкова, з яким він нещодавно зустрівся в рамках проведення Міжнародної наукової конференції «Україністика – минуле, сучасність, майбутнє» в місті Брно, мимовільно натрапила на книжку на його робочому столі під назвою «Нlasy vuhnapuch». Відкривши її, прочитала (в перекладі з чеської): «Молодому приятелю Олегу Павліву з побажаннями, щоб робота в Слов'янській бібліотеці принесла йому задоволення...» Підписано доктором (екс-директором Слов'янської бібліотеки) Іржі Вацєком.

Запитую в пана магістра, як так, що у віці 24-х років у нього стільки досягнень, цікавлюся біографією його творчості. «Мабуть тому, що я виховувався у всебічно розви-

неній родині Бойдуників, родом з міста Долина на Івано-Франківщині, – розповідає він. – Мій прадід Теодор Бойдуник був двоюрідним братом Осипа Бойдуника, а син Василя Бойдуника (рідного брата його прадіда) – Ярослав Бойдуник теж, як і я та мої прадавні родичі, свого часу жили та навчалися в міжвоєнній Чехословаччині. Це наче якась така собі своєрідна іронія, що я пішов слідами своїх прадавніх родичів, та ще й тими ж стежками й вулицями, якими свого часу ходили Прагою вони»...

Пан Олег почав публікуватися ще у 19 років. Нині на його рахунок – близько 80-ти наукових та літературних публікацій різними мовами світу (чеською, білоруською, польською). Володіє чи не всіма слов'янськими мовами, перекладає твори зарубіжних авторів на українську та навпаки – власні твори на зарубіжні мови. Публікується в Чехії, США та Канаді. Автор книги «Повертаючись на старину». На цьогорічному книжковому ярмарку «Світ книги» в Празі письменники мали змогу познайомитися з наймолодшим автором книги. На цей аспект звернув увагу навіть лауреат Шевченківської премії Мирослав Дочинець. Учасник десятків українських та міжнародних наукових конференцій. Нещодавно, як розповідає пан Олег, в рамках службової поїздки, він відвідав міжнародну україністичну конференцію в місті Брно, що проходила в стінах Масарикового університету. За результатами досліджень матеріалів Слов'янської бібліотеки він представив до огляду аудиторії свою доповідь на тему «Культуротворча діяльність української студентської міжвоєнної еміграції в Празі (1921–1939 рр.)». І там, як виявилось, він був наймолодшим учасником конференції, на що всі свічолі науковці, звісно, звертають увагу. Те саме – із його членством в Спілці чеських бібліофілів та Союзі чеських філателістів. Дивуються, що така молода людина так всебічно розвинена, і проявила себе в різноманітній діяльності... Нещодавно, під час презентації книги дисидента

Учасники Міжнародної конференції «Україністика – минуле, сучасність, майбутнє» (в центрі - магістр Олег Павлів поряд з доцентом Галиною Мироною), м. Брно, 17.5.2015.

Франтішка Каутмана в Національній бібліотеці ЧР, пан Каутман в розмові з паном Олегом, сказав: «Мені дуже приємно, що така молода людина відвідала мою презентацію. Це прояв зближення спільних інтересів старого і молодого покоління...» Відтак пражьке діаспорне видання «Русское слово» підхопило ці слова, і до відповідної статті розмістило обох співрозмовників – старенького пана Каутмана і молодого пана Павліва...

Олег – очільник товариства «Опір Західної України» в Празі. На його кошти цьогоріч в Україні відкриватиметься меморіальна дошка провідному українському драматургу Андрію Штеню. «Та Ви й ще й меценат?!» – вирвалося в мене з вуст мимоволі під час співбесіди... «ОЗУ» в Празі налагодило стосунки із екзиліною білоруською діаспорою в США, яка спільними зусиллями з нашим пражьким товариством допомагає одне одному у боротьбі із диктаторськими режимами в Росії та Білорусі.

«У житті траплялося різне. І злети (зусиллями власних старань) і падіння (зусиллями недоброчинних людей). Та ніколи не потрібно зупинятися і завжди йти далі. Зупиняючись на мить, людина втрачає вічність», – мовляє наостанці Олег. Певна, що з саме такою молоддю українці підуть шляхом реальної євроінтеграції українського суспільства...

Білецького – до Європарламенту

Яромір Штетіна, який постійно їздить у зону АТО, запросив до Брюсселя командувача «Азову»

ТЕКСТ: Томаш БРОЛІК

Андрій Білецький та Яромір Штетіна. Фото Петри Прохазкової.

Депутат Європарламенту від Чехії Яромір Штетіна (ТОП 09) запросив до Європейського парламенту командира українського добровольчого батальйону «Азов» Андрія Білецького. Це викликало мало не істеричну реакцію, зокрема серед чеських комуністів.

Батальйон «Азов» – поруч із «Донбасом» – грає ключову роль у захисті території України, на даний час переважно міста Маріуполь, від «ДНР». Однак цей фактор для «світової громадськості» не настільки важливий, як той, що у батальйоні служить чимало нібито неонацистів. Навіть Палата представників США на це свого часу звернула увагу. Штетіна про запрошення розповів після повернення з поїздки в Україну, й очікує, що візит командира Білецького викличе критику колег по Європейському парламенту, особливо з лівого центру та від комуністів. Але він вважає, що позицію та пояснення Білецького слід вислухати і не вестися лише на штампи російської пропаганди.

Білий вождь

Білецького вважають ультраправим радикалом, оскільки він очолює Соціал-національну асамблею, яка вільно об'єднана із українським «Правим сектором». Він відомий під псевдонімом «Білий вождь». «Добровольчі батальйони є значною реальною політичною і військовою силою в Східній Україні. Не говорити з ними і не знати, хто вони, означає не бажати врегулювати цей конфлікт, – пояснив Штетіна запрошення Білецького. – Нехай він сам пояснить позиції, на яких перебуває його рух».

Штетіна був в Україні від початку війни вже кілька разів. Під час останньої поїздки відвідав три добровольчі батальйони – «Азов», «Донбас» та незалежний «Правий сектор». Вояки цих груп, на його думку, найбільшою мірою сприяли тому, щоб східну частину України не захопили проросійські сепаратисти. «Відбувається досить повільний перехід цих молодих стрільців у політично налаштованих мо-

лодих людей», – вважає Штетіна, адже командири всіх трьох батальйонів є депутатами українського парламенту. Газета «The Washington Post» нещодавно пропустила навіть, що «Азов» може повернути зброю проти Києва, якщо там і далі намагатимуться політичним, а не військовим шляхом вирішувати конфлікт на сході країни.

Нацизм? Тільки поодинокі явище...

Штетіна, коли був журналістом та писав про війну в Чечні, також визнає, що ці політичні сили близькі ідеологічно до правого екстремізму. «Не виключено, що змінюватимуться в рух дуже правого спектру, оскільки нацизм поодинокі знайдете у всіх воєнізованих групах на світі», – сказав він. Як пише західна преса, тисяча членів «Азову» дійсно сповідує «відкрито неонацистські погляди». Символ батальйону нібито дуже подібний до свастики, багато членів батальйону підтримують тезу про перевагу білої раси і автократії.

Штетіна заперечує утім, що батальйони складаються в основному з молодих неонацистів. Такі уявлення є результатом російської пропаганди, «яка робить з усіх захисників України нацистів і фашистів». «Це питання дуже маргінальне. Командири батальйонів знають, що це шкідливо і борються з цим явищем», – каже євродепутат.

З іншого боку, він визнає, що бачив символи, які вказують на симпатію до нацизму серед новобранців. «Це був сімнадцятирічний хлопець з оголеною головою і татуванням СС на шиї. Я думаю, що це такий протест проти панівної політики, молодь захоплюється часто подібними ідеями і висловлюється по-різному», – вважає депутат Європарламенту. Аналогічні вирази деяких членів добровольчих батальйонів є, на думку Штетіни, причиною критики планованого на осінь візиту Білецького до Європейського парламенту. «Я очікую в основному негативну реакцію», – зберігає оптимізм Штетіна.

Екстремістськи налаштованих осіб, каже Штетіна, можна знайти у кожному суспільстві, навіть у чеському парламенті. «Я думаю, що процентуально ми у чеському парламенті маємо більше нацистів, ніж азовці у своєму середовищі», – критично зауважив він, маючи на увазі комуністичну фракцію й деяких соціал-демократів.

Прес-конференція в Брюсселі. Якщо живе...

Навряд чи Білецький зможе виступити у Брюсселі перед всіма депутатами. Штетіна просто хоче провести з ним спільну прес-конференцію для журналістів і парламентських колег. Білецький – дійсно надзвичайна і надзвичайно суперечлива особистість. Якби не він і не його товариші, Росія зайняла б набагато більшу частину України, ніж займає сьогодні. Коли після окупації Криму, спішного виведення звіти українських військ армія була, по суті, паралізована, саме добровольці замінили її і не дали просунутись далі Слов'янська. І сьогодні вони представляють значну, ефективну силу. Чи візит взагалі відбудеться, а запланований він на вересень або жовтень – невідомо, «тому що доти Білецький може бути пораним або загинути в бою», – каже Штетіна.

Американські конгресмени у додатку до спеціального закону заборонили американським військовим інструкторам займатися із членами батальйону «Азов», бо вважають їх «неонацистами і расистами». Штетіна з цим не згоден. «Ані він сам, ані члени батальйону не шанують Гітлера і не є расистами, у «Азові» воює ряд іноземців», – каже він.

«Азов» на своєму прапорі має символ, який є абсолютно точною, тільки перевер-

Андрій Білецький народився у 1979 році у Харкові. Командир полку «Азов» Національної гвардії України, підполковник міліції. Лідер Соціал-національної асамблеї, керівник силового блоку «Правий сектор»-Схід, колишній політв'язень, народний депутат України 8-го скликання.

З юнацьких років активно займався спортом – боксом, ножовим боєм, фехтуванням, практичною стрільбою та іншими видами спорту. У 2001 році закінчив із відзнакою Історичний факультет Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, писав дослідження про діяльність УПА. Працював викладачем харківських вишів. У 2001 році взяв участь у березневих акціях протесту у Києві в рамках кампанії «Україна без Кучми», під час яких був арештований міліцією. З 2002 року очолював харківський загін Всеукраїнській організації «Тризуб» ім. С. Бандери. Згодом співпрацював з Українською консервативною партією. У 2003 році розпочав активну співпрацю з харківським осередком СНПУ. Члени організації самотужки виявляли точки наркоторгівлі, затримували нелегальних мігрантів тощо. Під час проведення маршу на честь УПА 18 жовтня 2008 року Білецький був знову заарештований. З серпня 2011 року розпочалася ціла низка арештів: у Києві та Василькові були заарештовані старшини місцевих осередків організації «Патріот України» (справа «васильківських терористів»). 23 серпня 2011 року, в офісі харківського осередку організації на Римарській відбувся конфлікт зі стрільниною, коли до офісу приїхав «на розмову» відомий в мережі інтернет українофоб Сергій Колесник. 19 листопада 2011 року на Андрія Білецького було скоєно замах – в нього кілька разів вистрілили з револьвера. Одна куля влучила у щелепу, інша – прострелила руку. 27 грудня 2011 року був заарештований у справі «Оборонців Римарської». До 27 квітня 2012 року утримувався у Харківському СІЗО – «Холодногірській тюрмі».

Під час Євромайдану члени організації «Патріот України» склали кістяк новоутвореного «Правого сектора». 5 травня 2014 у Бердянську Білецький став засновником батальйону територіальної оборони «Азов» (з 20 листопада – полк). Основою батальйону стали учасники СНА, «Патріота України» та організації Автомайдан. 13 червня 2014 «Азов» брав ключову участь у звільненні Маріуполя від терористів, бійці взяли в полон самопроголошеного мера Маріуполя – терориста Олександра Фоменка. 2 серпня 2014 президент нагородив майора міліції Андрія Білецького «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України» орденом «За мужність» III ступеня. Як незалежний кандидат виграв вибори у народні депутати на київському окрузі № 217. Одружений, має сина.

нутою копією знаку танкової дивізії гітлерівської СС «Das Reich». Білецький каже, що це всього лише сполучені дві букви I та N, які разом означають словосполучення «Ідея нації». Білецький намагається бути поміркованішим. З веб-сайту СНА зникли тексти про навалу «росіян, американців, арабів, іудеїв». Залишилися тексти про «здорову і монолітну націю», яка є «живим організмом». Наголошується, що СНА – це не націонал-соціалісти, а «соціальні націоналісти». Білецького військово псевдо «Білий вождь» не означає нічого іншого, ніж натяк на його прізвище, і Штетіна згадав, що у дитинстві його теж перекручували у дворі на «штетка».

Гра у схованки?

Часом це нагадує ту ж гру в схованки, як це роблять росіяни: «це не наші війська, а «ополченці», трактористи, шахтарі або, гаразд, військові у відставці чи у відпустці, і ми не несемо за них відповідальності». Той же Білецький із Ярошем є постійними «героями» російських ЗМІ, де, за їхньою «допомогою», доводять глядачам, що з української сторони борються виключно

неонацисти. Саме тому Штетіна запросив його до Брюсселя, бо «більшість депутатів Європарламенту не їздять в Україну, а якщо вже поїдуть, то не залишать комфортну зону київських міських офісів, де з Білецьким та людьми із добровольчих батальйонів важко зустрітись. «Нехай Білецький у Брюсселі покаже себе сам, нехай навіть себе дискредитує або що – це буде його проблема. Він і політик, не лише військовий», – переконує Штетіна.

Україна дійсно багато в чому зобов'язана добровольцям – і навіть тій меншості, чій погляди відштовхують переважну більшість українців, що засвідчили результати нещодавніх виборів, де партії крайнього спектру набрали мінімум голосів. Добровольці не нападають на чужу країну і навіть не закликають до цього, а тільки боронять свою у своїх територіальних межах. Чимало з них полягло, поранило, багато хто був замучений у полоні чи мучиться й зараз. Це – солдати за покликанням, а не за мобілізаційним примусом, і Європа, головні цінності якої вони боронять, не мала б їх ігнорувати й засуджувати, а бодай вислухати.

Будинок для похилих

Крим, у якому не працює іронія

ТЕКСТ: Саша РОМАНОВА

Це – курорт без «Макдональдса», кондиціонерів (економлять) і сервісів google (забанені). «Діди відвоювали» Крим, на жаль, тільки для себе. Якщо Ви втомилися, «все набридло», «світ жорстокий», «люди злі», «на роботі нічого не виходить», «конкуренти наступають на п'яти», «капіталізм замучив», «грошей немає», «дівчата безсердечні і продажні» – терміново вирушайте до Криму!

Тут Ви зрозумієте, що абсолютно маєте рацію. З Вами погодиться будь-який таксист. По-батьківськи нагрубівнивши, розповість Вам про свою долю: мовляв, сам – біженець з Луганська, взимку – на будівництві, влітку в сезон – в автосервісі. Вам миттєво стане легше – в Білорусі хоч війни немає.

Поки я чекала на рейс до Сімферополя, в аеропорту Домодедово через гучномовець оголосили: «Пасажира Мартиросян Анжела Бородатовна, котра вилітає до Владивостока, запрошується до стійки інформації». Де поділася жінка, котра повинна була зробити все, щоб її ім'я не вимовляли на весь аеропорт? Черга тих, хто влітав до Криму, кисла від реготу. У ту мить я ще не знала, що «Бородатовна» буде останнім приводом посміятися.

У Криму не смішно

Тут одразу дві війни під боком: одна – в Донецьку, друга – прямо отут. Закінчилася вона 9 травня 1945 року, але дороги, будівлі і навколишні ландшафти виглядають саме так, наче це сталося тільки вчора. Ті, хто повернувся з війни, як відомо, не жартують над собою. У відповідності з міжнародним законодавством, Крим вважається «окупованою територією», і у кожного, хто відвідав її, є шанс не отримати візу до Європи чи США. Якщо кримчани і сміються, то тільки з анекдотів над «хохлами». І це досить злорадний сміх. Без тієї жарту вони вірять в те, що Україна пропала (буде поділена на частини), а Крим – Росія врятує. Ті, хто не вірить, давно виїхали.

Першим моїм враженням про Крим був аеропорт в Сімферополі, який є єдиними в'їзними воротами на півострів. Поїзди з України не приходять, автобусне сполучення через перешийок також відсутнє, а Керченська переправа «на Родіну» блокується багатогодинними та багатоденними чергами. Гучномовець у залі прильоту – не працює, тому мужик в яскраво-зеленій робі кричить, зриваючи голос: «Рейс 525! Забираємо багаж на 3-му виході!»

«Дядя Вова всьо решит»

На виході з аеропорту в Сімферополі чергує мафія таксистів. Їхній відчай зрозумілий: літо 2014-го було відзначене практично повною відсутністю відпочиваючих, пляжі стояли порожні – як кримчани, які заробляють тільки в сезон, пережили холодну зиму, одному Богу відомо. Якщо Ви думаете, що вони скористалися паузою, щоб полагодили дороги, пофарбувати паркани і побудувати кілька нових туалетів, Ви помиляєтеся. Коли я спостерігала інфраструктуру Сімферополя з вікна автобуса, мені прийшла в голову думка про те, що я прилетіла до Чорнобилі: у заборонену країну, де час зупинився в 1986 році. Придивившись, я зрозуміла, що це не так.

Крим – це те, як Білорусь бачать жителі Євросоюзу: небезпечно, як негритянський квартал в Брукліні, і моторошно, як привіт з того світу.

Разом з тим, тут все по-домашньому, ніби в тюремно-табірному дитинстві: не треба нічого вирішувати, бо «папик» прийде і дасть хуліганам коліном під зад. «Папика» звати Вова, його портрети – всюди. Чоловічок він, скажімо прямо, не особливо симпатичний, але кримчан це не бентежить: здається, що всі художники, які вчора малювали афіші для кінотеатрів, де Бреда Пітта не відрізниш від Халка, зараз малюють портрети Путіна на стінах, парканках і плакатах в маршрутках. Ось, наприклад, суворий Путін з двома кондиціонерами в руках. Намальований на стіні житлового

«Показ кузькіної матері»: ніяких народних традицій, тільки ностальгічно-радянські та військові сувеніри.

будинку на одному з головних проспектів в Севастополі.

Повірте: нікому не смішно, що він тягне кондиціонери, як баба без коромисла – відра. У Севастополі, де поважають Сталіна за те, що за його наказом в 50-і роки швидко відбудували місто, до правителів ставляться серйозно і навіть богоподібно.

«Україна винувата»

Коли жителям Криму кажеш: «Хлопці, ну як же ви загадили свої міста за останні півстоліття – фасади будинків не впорядковані, дорогами їздити страшно», вони заперечують: в тому, що дороги розбиті, «хохли» винні. Мовляв, за двадцять років при владі нічого не полагодили. Думка про те, що людина сама коваль свого щастя: може помити під'їзд, підмести недопалки біля входу у власний будинок і прикрасити сходи горщиками з геранню, як буває в італійському селі, для кримчан – ересі подібна. Житло розсипається – винна Україна і олігархи типу «Юльки», яка купила Балаклаву і порядок там не навела. Чому Юлька повинна, а ти, рідний, своїй землі не винен нічого? Причину можна шукати в тому, що в Криму, на відміну від північної Італії (та й Білорусі, де у кожного прапрадід по материнській лінії – шляхтич) немає п'яти поколінь місцевих, які вважають цю землю своєю.

Після війни, перемогу в якій кримчани святкують на кожній вивісці, корінне населення Криму (а це були татари, греки

та німці) було виселено на 90 відсотків. Сюди завезли обслуговуючий персонал для «всесоюзної здравниці». Відповідайте чесно, поклавши руку на серце: Ви будете вимагати від офіціанта, щоб він вставив за свої гроші розбите клієнтами дзеркало і набив пику кухареві за огидний стейк? Не будете. І Ви, і офіціант чекатимете, поки ресторан продадуть іншому власнику, який зможе навести порядок. Мабуть, це і є суть, яку потрібно розуміти про Крим. Вони чекають господаря і вважають, що Росія з цією роллю впорається, бо Росія ще 150 років тому відбила собі цей шматок моря як літній курорт для своїх царів. Чи можна звинувачувати кримчан в тому, що вони не хочуть вирішувати проблеми самі? Не можна. Це обслуга, яка чекає чайових, догани, премії, запису в трудовій книжці. Мабуть, виняток – лише Севастополь, місто, куди їхали моряки флоту на пенсію: з Мурманська, з Владивостока. Севастополю не чужі офіцерська честь, гордість і самоповага. Памятаю, бабуся із Севастополя на зворотному рейсі весь політ до Москви читала сусідці в літаку вірші Пастернака. Але Севастополь – це місто пенсіонерів, які живуть минулим.

Назад в СССР

Отже, на «референдумі» 2014 року населення Криму проголосувало за приєднання до Росії і повернулося в Радянський Союз. Це не погано. Зараз поясню, чому. Є певна категорія людей, яким в СРСР було краще, ніж зараз в будь-якій країні. Серед них є ті, хто життя в «Союзі» не застав, але через ефектність символів (червоні зірки, плакати, фільми Гайдая) і простоти ідеології їм здається, що «совок» був раєм. Їм страшенно не комфортно в Барселоні і де-небудь на іспанських морських курортах: чужі люди, які говорять незрозумілою мовою, не прийнято «бити негрів і геїв». Їх дратують американці тим, що посміхаються, дратують рибальські пляжі Чорногорії, бо ці рибалки в драних штанах – щасливі. Навіть Москву зараза вже торкнулася: інтернет-юзери роблять жаби на Путіна, в кав'ярнях панує радість, спокійно працює телеканал «Дождь», який і не підозрює про загрозу із заходу, і про те, що Росія готова перетворити «піндосів» у радіоактивний попіл. У Москві людина з минулого повинна знати ворогів в обличчя, інакше вона страждатиме. А в Криму – вона щаслива, наче волохатий джміль, і Крим – цілком і повністю його «земля обітована».

У Криму «людина з минулого» може відпочити на славу: репетувати «спасіба деду за победу!», обмотатися георгіївською стрічкою з ніг до голови, заснути п'яним на пляжі, а на ранок купити цирконієвий браслет «від голови».

Якби резервацій для таких людей не було, їх варто було б вигадати. Не біда, що літаки літають через Воронеж, і квиток «Аерофлоту» коштує в чотири рази дорожче, ніж «Ryanair» до Італії. В Італії їм все одно би не сподобалося, тому що європейські курорти для таких хлопців – наче ванільний секс для фаната БДСМ: краще, ніж нічого, але гострих відчуттів не вистачає. Хоча секс і Крим взагалі некоректно порівнювати, бо ця земля геть асексуальна. Виняток? Мабуть, лише прокурор Наталія Полклонська і її «няш-мяш», який власне і став мемом з причини колосального контрасту: у Криму немає пристрасті, він не модний і не драйвовий. Крим наповнений спрофанованими кремлівським телебаченням «духовними скрепами» і целюлітом, навіть музика в усіх кафе і на всіх радіостанціях – стареча.

Немає духу молоді

Першими персонажами, яких я бачила в Криму, були: бальзаківська жінка в аеропорту із зачіскою під Круеллу з фільму «101 Далматинець»; мати, яка репетувала на сина у розквіті підліткової пубертати: «Ти чьо сумку із машини не забрал, дебіл?»; дружина генерала, яка поставила валізу в автобус із написом «Аеропорт-Севастополь» і отримала відповідь від «ваділи в джинсі»: «Гражданачька, чьо как к себе дамой?» – «Я у себе вдома, я із Севастополя!» – «У себе вдома будеш, коли двері закриєш, а це – мій дім! Плати за багаж 15 рублів».

Якщо задуматися, то за двадцять років української влади тут народилося ціле покоління молоді – як у Білорусі при Лукашенку. Де прекрасні молоді люди, які побудують «Острів Крим», як у Аксьонова? Чому вони не кажуть своїм стариганям, щоб посунулися, втерли нафталін і не заважали будувати країну? «У мене племінниця в Фінляндії вчилася, їй там мізки так промили, що вона відмовилася змінювати паспорт на російський! Добре, що її тато – в труні, і не бачить цього, дуже би хвилювався», – каже жителька Севастополя своїй подрузі.

У Криму з'явиться майбутнє, якщо сюди хлине молода кров. Але так як здавна до Криму їздили самі лише хіпі, щоб лежати під деревом і курити бамбук, то тут сьогодні панує старість, яка замість молодих зробила вибір залишитися в Радянському Союзі. Це страшенно зручно: не треба туалети прибирати, можна просиджувати сидницю на роботі, чекати туристів раз на рік, а потім зимувати на ці гроші, і знову нічого не робити. Місцеві кажуть, що одне в Криму погано: наркоманів забагато. У кримських лісах можна зустріти галявини, де всі дерева втикані густим рядом використаних шприців.

«Вежливий зельоний человек» несе до Криму два непрацюючі кондиціонери. Фото авторки.

Далеко попереду навіть Білорусь

Років п'ять тому мені дуже подобався Крим, я вірила, що його жителі влаштують культурну революцію, приберуть кіоски з шаурмою і побудують «Діснейленд» на місці Ялтинського зоопарку. Але сьогодні молоді і зухвалими не потрібен Крим. Це земля, де немає жодного хіпстера, де айфони не працюють – принаймні, мій 5S вперто не знаходив жодної мережі, а при спробі перевірити Google Analytics на екрані ноутбука вискакувала плашка про обмеження доступу: «У певних країнах, таких як Іран, Куба, Північна Корея, Сирія та Судан, компанія Google обмежує доступ до ряду своїх сервісів, призначених для організації. Якщо Ви спробуєте увійти до свого аккаунта в такому сервісі, перебуваючи на території однієї із перерахованих нижче країн, то побачите наведене нижче повідомлення про помилку».

Іноді хочеться відправити до Криму на поселення найвідчайдушніших білоруських коментаторів. Тут і справді для них буде рай: чи то «1984» Орвелла, чи то «Незнайко на Місяці». Для решти «віджатиї» Крим залишається відчуженою зоною, забороненою темою. Як красуня, яка «здра-дзіла» і пішла після 20 років шлюбу до іншого. Кримчанам категорично не дають Шенген, жителі під санкціями, і вільно себе почуває тут хіба що битий Янукович.

Поки труп «совка» лякає світ, але пройде ще кілька років, і на будинок престарілих махнуть рукою – бог з вами, доживайте, як хочете. Стерпиться – злюбиться. Мабуть, найцінніше спостереження, яке я отримала від відвідин «окупованої території» – це те, що Білорусі до Радянського Союзу ще далеко, незважаючи на активність держорганів. У нас є дух молодості, є люди, які приносять модні тренди в життя суспільства. В Криму такої сили немає. «Каб любіць Беларусь нашу мілую, трэба ў розных краях пабываць», – сказала я працівникові аеропорту, який взявся кричати на мене за те, що я сфотографувала гарний зелений літак, на якому поверталася назад.

Авторка є головною редакторкою білоруського порталу kyky.org

Геноцид кримських татар Росією

Кримських татар депортували товарними вагонами до Середньої Азії, а в їхні будинки заселяли лояльних комуністичному режиму росіян. Картина анонімного художника.

Конгрес кримських татар просить визнати політику Росії геноцидом. Про це йдеться у зверненні Всесвітнього конгресу кримських татар до світової спільноти та ООН. Росія бажає знищити кримськотатарський народ, починаючи з 1783 року, коли була ліквідована історична батьківщина кримських татар – Кримське Ханство, і до сьогоднішнього дня. У зверненні, яке було прийнято 2 серпня, йдеться про те, що з моменту окупації Росія здійснює систематичний тиск на кримських татар з метою добитися того, щоб ті покинули півострів. У зверненні сказано, що «впродовж XIX-XX століть понад 1,5 мільйони кримських татар були змушені покинути свою батьківщину. За часів панування Радянського Союзу не тільки був знищений весь інтелектуальний клас і елементи нематеріальної культурної спадщини, але і депортовано представників кримськотатарського народу зі своєї батьківщини 18 травня 1944 року. Майже половина депортованого при трагічних обставинах і в умовах геноциду кримськотатарського населення загинула».

У зверненні зазначається, що Радянський Союз використовував усі можливості, щоб кримські татари не повернулися в Крим і залишилися в місцях депортації. «Сьогоднішня Російська Федерація, успадкувавши спадок царської Росії і Радянського Союзу, 28 лютого 2014 року, ігноруючи всі норми

міжнародного права та права людини, анексувала Кримський півострів. З тих пір і до сьогоднішнього дня Росія реалізує системну політику щодо ігнорування фундаментальних свобод кримських татар, їх примусової еміграції з Криму, швидкої асиміляції, застосування тиску, вбивства, засаджування у в'язницю, депортації тих, хто намагається чинити опір її діям і протистояти», – йдеться у зверненні.

Конгрес кримських татар відбувався 1-2 серпня в Анкарі. Через анексію Криму Курултай кримськотатарського народу і Меджліс кримськотатарського народу позбавлені можливості продовжувати свою діяльність. Тому було прийнято рішення про-

вести II Всесвітній конгрес кримських татар у столиці Туреччини, де проживає найбільша діаспора кримських татар. Слідчий комітет РФ перешкодив участі у конгресі деяким членам Меджлісу та іншим представникам влади, викликавши їх на допит у день заходу. 1 серпня Президентом Всесвітнього конгресу кримських татар був обраний Рефат Чубаров. 2 серпня Керівництво Турецької республіки в черговий раз висловило підтримку кримськотатарському народу, і підкреслило, що не визнає і не буде визнавати в майбутньому анексію Криму Росією.

Крим Реалії

Автономія на перспективу

Президент у зверненні до Другого конгресу кримських татар пообіцяв «дорожню карту» для створення національно-культурної автономії в Криму. Ця теза звучить вже не вперше – її дебютне озвучення відбулося під час відзначення цього року річниці депортації кримських татар з території Кримського півострова у 1944 році. З одного

боку, пропозиція видається передчасною, адже навіть професійні оптимісти не розглядають сценаріїв швидкого та безболісного повернення Криму до складу України. Власне, тому і представники кримськотатарського народу були змушені збиратися на свій Конгрес цього разу на території Туреччини, де кримських татар проживає навіть більше, ніж на окупованому російськими військами півострові.

До речі, публічний реверанс Порошенка перед кримськими татарами, озвучений міністром закордонних справ Павлом Клімкіним, має на меті нагадати Анкарі про-

негідну поведінку Росії та може вплинути на відносини Ердогана з Путіним. Росія та Туреччина зараз ведуть складні переговори про долю газопроводу «Турецький потік», і кримськотатарський фактор може мати на них вплив.

Нинішня українська влада намагається інтегрувати представників кримськотатарського народу до своїх лав. І Мустафа Джемільєв, і Рефат Чубаров входять до складу фракції «Блоку Петра Порошенка» у парламенті. Їм не випадає нарікати на брак уваги з боку медіа, що засвідчили і їхні виступи на конгресі в Анкарі.

Про майбутнє Криму думати всім нам

Цікаво, чи була б такою самою увагою до другого Всесвітнього конгресу кримських татар в Анкарі, якби не окупація півострова російською воєнщиною? Для відповіді на це питання рекомендую ознайомитися з історією першого конгресу, що відбувся у травні 2009 року в Бахчисараї та Сімферополі. Хто з представників офіційної української влади був гостем цього конгресу? Правильна відповідь – ніхто. З привітанням до гостей звернувся представник президента України в АРК Леонід Жунько. Єдиним, хто приїхав з Києва, був народний депутат України, лідер Народного Руху Борис Тарасюк. І це при тому, що з Анкари прибула представницька делегація на чолі з державним міністром Республіки Туреччина Фаруком Челіком та заступником голови Великих національних зборів Туреччини Мералою Акшенер. І це при тому, що на конгрес прибули керівники дипломатичних місій Польщі, Канади та Німеччини в Україні. Нагадаю, на дворі – 2009 рік. Президентом України працює Віктор Ющенко. Той самий Ющенко, який зміг зрозуміти небезпеку війни Росії проти Грузії, а до розуміння ситуації в Криму так і не «дозрів» разом із усією тодішньою українською елітою.

Багато хто досі не розуміє, навіщо це Києву «загравати» перед кримськими татарами, адже вони – меншість у Криму. Треба знайти «дорогу до серця» російськомовної більшості – і Крим повернеться сам собою. Це – помилка. Російськомовній більшості населення Криму доля півострова байдужа, як і більшості населення Росії байдужа доля цієї країни. Різниця в тому, що відповідати

Лідери кримських татар під час конгресу у Анкарі. Фото УНІАН.

за наслідки байдужості щодо Росії будуть самі жителі цієї країни, їхні діти й онуки. А Крим – це територія України. І про його майбутнє думати всім нам.

Я навіть не нагадуватиму про елементарну справедливість. Але якби в Києві розуміли, яким повинен бути статус корінного народу, якби цей статус був «вмонтований» в структури автономії на протигагу шовінізму і рваншистським настроям – а те, наскільки небезпечні ці настрої, стало зрозуміло після бунту Мешкова – то Верховна Рада АРК не могла би при всьому бажанні обрати провідника Аксьонова прем'єр-міністром республіки – навіть за підробленим листом Януковича. Та й за справжнім листом Януковича теж не могла би – достатньо було б зробити парламент Криму двопалатним і зафіксувати права Палати національностей. Та й взагалі: до моменту анексії це був би зовсім інший Крим. І самі жителі півострова розуміли

б набагато краще, де вони живуть. І росіяни б розуміли, що безкровної анексії «в правовому полі Криму» не вийде. І «референдум», призначеного парламентом, не було б – тому що Верхня палата, яка і призначає референдум, була б палатою патріотів Криму, а не палатою злодіїв і пройдисвітів. Просто Крим залишився б з Україною. Не було б війни в Донбасі. Тисячі людей залишилися б живими. В Росії, не отруєної шовінізмом, зараз вирувало б народне повстання проти економічної розрухи і путінського режиму. Ось що було б!

Про це потрібно пам'ятати, щоб не зробити помилок після відновлення законності в Криму. Звичайно, потрібно поважати інтереси і права кожного жителя Криму. Але історія півострова, його державні та культурні традиції, права корінних народів заслуговують такої ж очевидної поваги.

Віталій Портников

Чубаров звинуватив Володимира Путіна у новому геноциді кримськотатарського народу, а Джемільєв розповів про наміри створити підпорядкований Збройним силам України мусульманський батальйон. Ця новація виглядає вельми цікавою не лише з огляду на місце розташування підрозділу – у Херсонській області. Значно показовішим є той факт, що кримські татари отримають можливість бути компактно представленими у силових структурах на кордоні з півостровом, що може спричинити зміни у діяльності тамтешніх силовиків.

Нині існує забагато питань до ефективності прикордонників та митників на Чонгарі, не виключено, що мусульманський батальйон зможе змінити ситуацію на краще. Безпрецедентний реверанс офіційного Києва перед кримськими татарами має цілком логічне пояснення: вони залишаються єдиним реальним союзником України у справі боротьби за Крим. Проукраїнські активісти за останні півтора роки були змушені або виїхати, або згорнути свою діяльність, та й взагалі суспільно-політична база українського впливу на півострові кричуще мала.

Україна повинна докласти максимум зусиль, щоб відновити довіру кримськотатарського народу та перетворити його на головного носія ідеї повернення до України. Кримські татари зуміли пронести через десятиріччя прагнення повернутися на історичну батьківщину, і воно тепер знову стане в пригоді. Для Порошенка обіцянка автономії кримських татар вписується у тренд на децентралізацію, який виглядає стратегічною лінією української влади.

Євген Магда

Якби я був Путіним, я б радів

ТЕКСТ: Радек БАЙГАР

Це все поки що не було нічим особливим. Захопив я Крим, але навколо цього реву було більше, ніж очікував. Крім того, оті санкції: виглядають безглуздо, але дратують. А потім кероване падіння ціни на нафту – хто б повірив, що вони самі це витримають так довго?

На щастя, простачки з Брюсселя дали нам подарунок: Україну. Викликали у тих нещасних надію, але невдовзі розчарували їх. Натовпи вийшли на площу. Краса... У ЄС що, немає нікого, хто б думав на три кроки вперед? Або хоча б на два? Ми підтримали обидві сторони, допомогли роздмухати конфлікт, збитий літак, щоб трохи емоцій додати, кероване руйнування держави. Далі – вже відповідно до інструкції про гібридну війну. Це можна прочитати в Інтернеті, але, мабуть, вони не читали. На консолідовану державу нападати сьогодні не можна, то ж шукаємо хворі і поранені шматки.

На мить ми подумали про країни Балтії. Я не вірю, що вони прийдуть захищати їх у військовим чином, але для чого тиснути на педаль, я почекаю на нагоду. І ось, вона прийшла з моря – маса людей порухалася, навіть їм не треба було допомагати. Тепер – головне не зіпсувати.

Самі мігранти Європу не розвалить. А якщо розвалить, це займе багато часу. З першою хвилиною ЄС впорається. Ото друга людей вже дійсно розсердить. Третя дасть багато роботи поліції, яка матиме справу з безладами, четверта хвиля – вичерпає соціальну систему... Просто повинні підірвати себе самі. Як тільки матимуть достатньо турбот самі із собою, не цікавитимуться якоюсь Україною або Молдовою. І це все буде готовим. Суттєве буде важчим: Прибалтика, Словаччина, Угорщина, Чехія, хоча б частина Польщі. Ми хочемо повернути все, що належить нам. Але спочатку ми повинні вирішити дві речі: розсварити держави Євросоюзу зсередини і між собою.

Розкладати країни зсередини легше і маємо у цьому більше практики. Фінансуємо «вільнодумні» «альтернативні» сайти, маємо своїх людей у засобах масової інформації, тролі попіклуються піклуватися про соціальні мережі. Ми підтримуємо всіх, хто хоче розіграти свій суп: нацистів, екстремістів всі напрямків, недооцінених або скинутих політиків, єхидних у розквіті сил. Лякатимуть людей повідомленнями про молодих чорношкірих чоловіків, що займають наші будинки, гвалтують наших дружин і дочок, радитимуть озброюватися, з чим ми їм радо допоможемо. Гібридна війна, фаза три. Умова – пасивний уряд, який вирішує псевдопроблеми і не встигає реагувати.

Вплинути на міжнародні відносини важче. На щастя, нам вдалося підсунути їм оту дурню з квотами: посваряться навколо тисяч біженців, а в той же час їх буде у сотні разів більше. Нічого не буде вирішено, але конфлікт вже є.

І найголовніше – зберегти потік мігрантів, і, відповідно до плану, збільшувати його. Східний маршрут через Грецію ще не працює належним чином, але золоті хлопчики із СІРІЗИ щойно у мене були. Разом ми додамо трохи хаосу, трохи нацькуємо їх проти ЄС. Західний маршрут через Італію повинен залишатися вільним. Допомогають місцеві, бо вони не люблять північні провінції, які не допомагають їм. Відправлять їм з радістю мігрантів – а ті, з півночі, пустили їх далі.

Значне число мігрантів зрештою залишитися на тій території, якої вони хотіли найбільш уникнути – в Центральній Європі, тому що західні кордони щільно закриваються. Прийдуть нервозність, страх, сварки і бійки. І ми вже будемо недалеко від мети. Тролі почнуть писати, що частина населення хоче військову допомогу в захисті кордонів. Врешті решт, слов'янський брат ближчий, ніж чорний мусульманин.

Київський майдан Путіна «не переварює»
Фото О. Лівінський

Не буде це легко для нас, тому що частина військ виконуватимуть завдання під час анексії Балтійських держав, але у допомозі ближчому сусіду не можна відмовляти. У минулому столітті ми допомагали двічі, будемо допомагати і тепер.

Цей план практично не може дати осічку. Вони б мали прагматично домовитися, практично це все організувати і бути переконливими, як Австралія. Але вони – просто Європа. Америка б, можливо, із цим впоралася. Але Європа – ні. У мене був хороший день, вмикаю телевізора на новини.

Автор є редактором часопису «Рефлекс»

Параду не буде

На параді до Дня незалежності не буде військової техніки. В умовах агресії Росії проти України парад необхідний, вважають у Генштабі, проте, на відміну від 2014-го, важку техніку Хрещатиком обіцяють не пускати. Про це розповів прес-офіцер Генерального штабу Збройних Сил України Олексій Мазепа. «Йде підготовка до па-

раду. Він буде більш патріотичний, ніж демонстративний. Тобто це те дійство, яке повинно відбутися в нашій країні, щоб люди бачили, що в нас дійсно є армія, і вона вже зовсім інша», – сказав він.

У 2014 році проведення параду на День Незалежності з бронетехнікою і двома тисячами бійців збіглося за часом з втор-

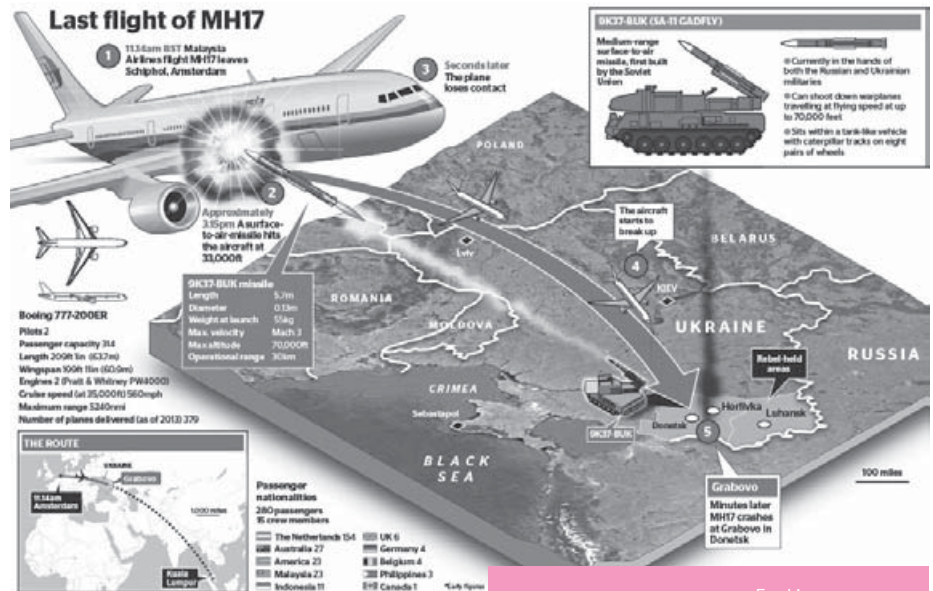
гненням російських кадрових військ на Донбас, що завершилося відступом українських військ та сумнозвісним «Іловайським котлом».

Українформ

MH17: знайшли таки доказ російської ракети

Серед залишків малайзійського літака «Боїнг», зібраних на місці катастрофи рейсу MH17 на Донеччині, знайдено уламки ракети «Бука». Уламки і предмети зараз знаходяться в розпорядженні міжнародної слідчої групи і Ради з безпеки на транспорті Нідерландів. Тут заявили, що досліджують фрагменти, які, можливо, є частиною ракети земля-повітря комплексу «Бук». До роботи залучені також експерти з балістики і зброї. Але спеціалісти поки утримуються від заяв, що саме ці уламки стали причиною падіння літака, й поки не зробили однозначного висновку про те, частиною чого саме є досліджувані фрагменти. До складу слідчої групи входять експерти з Австралії, Бельгії, Голландії, Малайзії та України.

17 липня 2014 року, за всіма попередніми даними, російські диверсанти збили пасажирський літак Boeing 777 авіакомпанії Malaysia Airlines. На борту перебувало 298 осіб: 15 членів екіпажу і 283 пасажирів. Загинули громадяни Нідерландів (192 особи, серед них людина з подвійним громадянством – США), Малайзії (44 чоловік, включаючи 15 членів екіпажу), Австралії (27 осіб), Індонезії (12 осіб), Великобританії (10 осіб, один мав подвійне громадянство – ПАР), Німеччини (чотири особи), Бельгії (чотири особи), Філіппін (три людини), Канади (одна особа), Нової Зеландії (одна людина). СБУ опублікувала записи розмов

Графіка euronews

бойовиків, з яких випливає, що саме вони збили літак. Про це також свідчать численні відбитки сторінок у соцмережах, де сепаратисти відверто раділи падінню літака, який вони вважали українським військово-транспортним, але згодом записи були витерті. Росія та сепаратисти з ДНР стали негайно звинувачувати українську сторону, мовляв, що пасажирський літак був збитий військовим винищувачем, або «Буком» ЗСУ, однак, не змогли навести жодних неспростовних доказів цим твердженням.

Рада безпеки ООН не змогла ухвалити резолюцію щодо створення Міжнародного трибуналу з розслідування причин падіння малайзійського «Боїнга» Проти проголосувала лише делегація РФ, яка має право вето. За резолюцію проголосували 11 делегацій, Ангола, Венесуела і Китай утрималися.

1 липня 2015 Нідерланди завершили роботу над проектом остаточного звіту про причини катастрофи, публікація якого відбудеться в першій половині жовтня цього року.

ліга

Брак грошей і війна переслідують українців

Більше половини українців вважають основною проблемою матеріальне становище своєї родини, війну на сході і мобілізацію. Такі дані представила соціолог АН України Ольга Балакірєва. Так, 54% основною проблемою назвали матеріальне становище своєї сім'ї, 45% – зростання цін, 40% – тарифи на комунальні послуги, 37,5% – конфлікт на сході України і мобілізацію, 26% – стан здоров'я (свого або близьких), 23% – зростання рівня безробіття і загрозу втрати роботи, 18% – майбутнє своїх дітей. Сума відповідей на питання про те, які основні проблеми турбують респон-

дентів, не дорівнює 100%, так як у респондентів була можливість вибрати кілька варіантів відповідей.

Матеріальне становище, зростання цін і тарифів особливо турбують жителів центральних, північних, східних і південних регіонів. Війна на сході і мобілізація – жителів центральних і північних регіонів країни, міста Києва та Донбасу.

Більше третини українців – 39%, оцінюють своє матеріальне становище як дуже низьке і низьке. Нижче середнього своє матеріальне становище оцінили 33% опитаних, як середнє – 26%, вище середнього – 2%, високе – 0,3% опитаних.

Опитування було проведено центром Соціальний моніторинг та Українським інститутом соціальних досліджень імені Олександра Яременка спільно з відділом моніторингових досліджень соціально-економічних трансформацій Інституту економіки та прогнозування НАН України з 4 до 14 липня 2015 року. Опитано 3924 респондента у 24 областях України та місті Києві. Опитування не проводилося в Криму та на окупованих територіях Донецької та Луганської областей. Максимальна похибка – 1,6%.

ліга

Мукачівський прецедент: «другий фронт» захлинувся

Бійці «Правого сектора», причетні до гучної стрілянини в Мукачеві, вже перебувають у зоні АТО і беруть участь у бойових діях проти сепаратистів, повідомило «Громадське» із посиланням на «надійні джерела». Міліція довго вважала, що вони переховуються у лісах Закарпаття, але провідник ПС Дмитро Ярош згодом заявив, що «вони у надійному місці». Новий голова обласної держадміністрації Закарпаття Геннадій Москаль зазначив, що на території Закарпатської області розшукуваних бійців немає «уже давно».

У Мукачеві Закарпатської області 11 липня сталася перестрілка на території спортивного комплексу «Антарес» між представниками «Правого сектора» та міліцією і людьми народного депутата Михайла Ланя, якого у відповідному середовищі називають «Блюк». Помічники Ланя мали «характерну зовнішність» і, не соромлячись, носили вогнепальну зброю. За версією «Правого сектору», стрілянина була спровокована кримінальними елементами, яким вони перекрили канал контрабанди цигарок. Нардеп Ланя вважає події у Мукачеві провокацією.

Внаслідок інциденту дістали поранення понад 7 працівників міліції та 5 цивіль-

них. Двоє представників «Правого сектору» були вбиті, було повідомлення ще про одного загиблого випадкового цивільного, проте у лікарні Мукачеві повідомили всього тільки про одного загиблого. Протистояння з важкою технікою, гелікоптерами і великою кількістю бійців Нацгвардії поблизу Мукачева тривало три тижні, оскільки вважалося, що прибічники ПС переховуються у карпатському лісі.

Прокуратура Закарпаття розслідує перестрілку в Мукачеві як теракт. Генпрокурор Шокін передав кримінальне провадження, порушене прокуратурою Закарпатської області, Головному слідчому управлінню ГПУ. Також була створена тимчасова слідча комісія щодо розслідування подій у Мукачеві. Служба безпеки України провела 40 обшуків у представників обох сторін конфлікту в Мукачеві Закарпатської області. Було змінено очільників обласної міліції, митниці та самої області, тут запроваджують нову поліцію й посилюють боротьбу з контрабандою. Навколишні країни також посилили охорону своїх кордонів. Інцидент позначився на репутації краю: турбази, готелі й санаторії зазнали серйозних збитків через масове раптове скасування

Згоріла міліцейська машина на місці інциденту на трасі поблизу Мукачева

туристичних поїздок у цей загалом спокійний, західний регіон.

Думка населення про події у Мукачевому розділилася, заявили соціологи. Переважає точка зору, що «це були кримінальні розбірки між двома групами, які не поділили контрабанду» – так вважають 40% населення. Водночас 31% респондентів впевнені, що «Правий сектор» намагався перешкодити місцевої мафії займатися контрабандою». Про ці події нічого не знають тільки 10% населення. Підтримка ПС переважає в громадській думці Західної України (45% вважають ці дії правильними, 29% – ні). Моральну підтримку діям ПС висловив найвідоміший закарпатський депутат Віктор Балага.

ліга, пор

Ховають невідомих солдатів...

За період проведення АТО, починаючи з 10 травня 2014 року, загинули 2300 військовослужбовців ЗСУ. Зниклими безвісти залишаються 273 військовослужбовці. Про це повідомив начальник Управління цивільно-військового співробітництва ЗСУ полковник Олексій Ноздрачов. «Кілька тіл ми знайшли буквально вчора. Ми продовжуємо роботу, і найближчим часом ця кількість буде скорочуватися», - сказав він, й уточнив, що серед безвісти зниклих можуть бути ті, хто знаходяться в полоні, а не тільки загиблі. «Приблизно 70-80 осіб перебувають у полоні, а інші, на жаль, є загиблими», - сказав він.

В МВС зареєстровано більше 5,5 тисяч кримінальних проваджень за фактами безвісти зниклих та викрадених громадян. 1300 проваджень стосуються військовослужбовців, у більшості з них зниклі безвісти встановлені. Органами внутрішніх справ на даний момент зареєстровано 626 повідомлень про виявлення

невпізнаних трупів, з них найбільша кількість – у Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Київській та Луганській областях.

У п'ятницю, 7 серпня, на Кушугумському цвинтарі під Запоріжжям поховали 57 невідомих військовослужбовців, загиблих під Іловайськом рік тому. Мали поховати 60 тіл, але завдяки ДНК-тесту трьох бійців напередодні вдалося ідентифікувати, і їх передали рідним.

30 липня на Краснопільському кладовищі в Дніпропетровську поховали 16 невідомих військових із зони АТО, які загинули в боях під Дебальцевим, Донецьким аеропортом, Старобешевим і Опитним. Всього тут поховали вже 225 невідомих військових. Перед цим у всіх загиблих військовослужбовців відібрали зразки ДНК. З 225 похованих бійців встановлено

Похорони солдат на Дніпропетровщині. Фото dnepr.com

імена 80. «72 тіла сім'ї забрали на малу батьківщину – в Чернігівську, Харківську, Луганську, Волинську, Львівську, Кіровоградську та інші області України. Сім сімей вирішили залишити тіла військових на Краснопільському кладовищі, деяким вже встановили тут пам'ятники», - зазначила чиновник Дніпропетровської ОДА Тетяна Романовська.

ТСН

Сепаратисти не хочуть навіть такого «миру»

РФ і бойовики свідомо йдуть на зрив мінських угод, вважає МЗС України. Дипломати переконані, що серпневі атаки російсько-терористичних військ під Старогнатівкою в Донецькій області є тривожною ознакою подальшої ескалації ситуації в Донбасі.

«У МЗС України звертають увагу на значну інтенсифікацію провокацій, обстрілів і цілеспрямованих атак на позиції сил АТО з боку підтримуваних Росією бойовиків. Значно зросла кількість обстрілів не тільки позицій українських підрозділів, а й цивільних об'єктів. Атака силами батальйонної тактичної групи за підтримки важкої броньованої техніки, танків і БТР в напрямку населеного пункту Старогнатівка, що відбулася 10 серпня, є тривожною ознакою подальшої ескалації ситуації», – сказано в повідомленні.

Подібні дії російсько-терористичних військ, так само як і залякування спостерігачів СММ ОБСЄ, є «частиною свідомо об-

раної небезпечної лінії на зрив мінських домовленостей». Напередодні в Донецьку були спалені автомобілі місії ОБСЄ. «За дорученням президента, МЗС України невідкладно інформує чинного голову ОБСЄ, держави-учасниці нормандського формату, ЄС і НАТО про загострення ситуації в Донбасі і загрозу зриву плану мирного врегулювання. Ми також перебуваємо в постійному контакті з СММ ОБСЄ та сприяємо тому, щоб місія могла виконувати свій мандат. Російська сторона повинна вжити негайних заходів для того, щоб припинити дії, які несуть Україні руйнування і смерть, загрожують безпеці і стабільності на всьому європейському континенті», – йдеться у повідомленні.

За даними Міноборони, під ранок 10 серпня угруповання гібридної армії чисельністю до батальйонної тактичної групи за підтримки 10 танків, 10 БМП та іншої техніки здійснили атаку на опорний пункт 72-ї бригади в районі Старогнатів-

ки. З української сторони були оперативно підтягнуті резерви, після чого атака ворога захлинулася. Витісняючи ворога на схід від лінії розмежування, ВСУ звільнили раніше зайняте окупантами село Новоласпу. За даними бійця Добровольчого українського корпусу Олени Білозерської, у сил АТО четверо загинули: один з 72-ї бригади, троє – з ДУК ПС. Штаб АТО на 10:00 підтвердив тільки поранення у сімох військовослужбовців.

В Генштабі повідомили, що заступник командуючого Сухопутними військами РФ генерал-полковник Олександр Ленцов, член СЦКК від Росії, перебуває в Донбасі на тимчасово окупованій території і, можливо, координує діяльність бойовиків. 5 серпня головний військовий прокурор України Анатолій Матіос прямо звинуватив начальника генштабу російської армії Валерія Герасимова у розв'язуванні війни проти України.

НВ

Нова поліція: перейменування не буде

Міліціонери, які відповідають вимогам закону про Національну поліцію, зможуть залишитися на своїх посадах і отримати підвищення. У МВС розповіли, коли нова поліція повністю замінить міліцію. Про це повідомив начальник департаменту юридичного забезпечення МВС Денис Горбась. Він нагадав, що перехідними положеннями закону про Національну поліцію передбачено, що поліція повністю замінить міліцію через три місяці після його вступу в силу.

Горбась уточнив, що протягом місяця після набуття законом чинності, Кабмін повинен забезпечити створення нового центрального органу виконавчої влади – Національної поліції. Також Кабмін і МВС повинні вжити заходів щодо створення територіальних підрозділів Національної поліції і провести підготовку до призначення керівництва Національної поліції та його територіальних підрозділів. Протягом місяця всі нормативно-правові акти повинні бути приведені у відповідність до закону про Національну поліцію. «Крім цього, відповідно до прикінцевих та перехідних положень закону про Національну поліцію,

з моменту офіційного оприлюднення закону весь особовий склад, в тому числі співробітники міліції, а також співробітники Міністерства внутрішніх справ та його територіальних органів вважаються офіційно попередженими про можливе звільнення у зв'язку зі скороченням штату», – додав він.

Горбась уточнив, що це не означає автоматичного звільнення всіх співробітників міліції. Ті, хто відповідає вимогам нового закону, можуть залишитися на своїх посадах, і навіть отримати підвищення. Автоматичного перепризначення співробітників міліції в Національну поліцію не буде. Горбась звернув увагу на те, що за тими співробітниками міліції, які не захочуть залишитися служити в поліції або не пройдуть відбору, при звільненні будуть збережені всі передбачені соціальні гарантії.

Яким буде кількість нової поліції, не уточнюється, але тенденція до скорочення штату вже спостерігається, зазначив Горбась. У свою чергу, керівник департаменту зв'язків з громадськістю МВС Артем Шевченко зазначив, що, відповідно до рекомендацій ООН, кількість поліцейських має становити приблизно 220 поліцейських на сто тисяч чоловік. Таким чином, у нову поліцію потрібно буде набрати або повторно призначити близько 140 тисяч осіб.

уніан

Хочуть більше прав для біженців

Одна із демонстрацій у Празі на підтримку прав іноземців.

Чеські громадські організації вирішили активніше боротися за права біженців. Консорціум організацій, які працюють з мігрантами, вважає, що утікачі, які мають на це право, повинні отримувати дозволи на в'їзд до безпечної Європи на законних підставах, і звертатися тут по захист. Людям, життя і здоров'я яких перебувають у небезпеці, має бути доступна, наприклад, гуманітарна віза або можливість возз'єднання родини.

Консорціум, який об'єднує 18 неурядових організацій, які працюють з мігрантами, закликає дати можливість біженцям потрапити до ЄС на законних підставах. Це б запобігло торгівлі, контрабанді та загибелі людей під час небезпечної подорожі. «Біженцем не можна стати просто так, на основі особистого рішення людини. Необхідно дотримуватися критеріїв. Економічний мігрант не може вдавати, що він біженець», – підкреслили представники організацій. Переслідувані можуть клопотати про надання притулку в Чеській Республіці або про тимчасовий захист. За словами представників неурядових організацій, політика повернення на батьківщину для економічних мігрантів, яких у Європі не приймають, повинна працювати послідовно.

«Більшість біженців не можуть забезпечити себе проїзними документами, які дозволили б їм прибути на законних підставах. Посольства в країнах конфліктів не

працюють», – кажуть члени консорціуму. За їх словами, посольства європейських країн могли б, за потреби, оформляти гуманітарні візи. Лібералізуватися могла б і можливість возз'єднання сім'ї. Люди могли б проживати у країні, де вже живуть їхні родичі.

Біженців також не можна карати за те, що вони втекли з батьківщини без відповідних документів. «Біженці часто покидають країну у драматичних обставинах, які не дозволяють їм юридично оформити документи», – підкреслив консорціум, а «Женевська конвенція забороняє карати біженців за незаконний в'їзд». Особи, які шукають притулку, опиняються у спеціальних закритих установах. Після затримання їхні прізвища й відбитки пальців вносять у базу даних, і після цього вони не можуть кілька років звертатися по візу до Чехії або до іншої країни ЄС.

У ЄС також діє Дублінське положення. Відповідно до нього, країна повертає затриманого біженця у країну його походження або через яку він вступив на територію ЄС, щоб він тут міг клопотати про надання притулку. На думку консорціуму, правила потрібно переглянути. Прикордонні країни протистоять великому натиску, і вже не можуть з ним впоратися. «Такі країни, як Угорщина, Болгарія, Польща, Італія, Мальта тривалий час мали на десятки тисяч шукачів притулку більше, ніж Чехія», – повідомляє консорціум. ЧР нібито не дотри-

мується навіть заборони на повернення до свого аеропорту. Якщо біженець прилетить із дійсною візою і хоче подати заяву про надання притулку, поліція у справах іноземців забороняє таким особам вхід на територію Чехії.

Недержавні організації вважають, що інтеграція біженців повинна розпочинатися раніше, вже під час розгляду заяви про надання притулку або захисту, а не тільки після надання. Потрібно, щоб вони негайно почали вивчати чеську мову і готуватися до майбутньої роботи, навіть якщо згодом повернуться на батьківщину. «Наші висновки ми робимо на основі безпосередньої роботи із заявниками та біженцями зі статусом», – додає консорціум.

«Ми звертаємося також до всіх жителів Чеської Республіки, які не байдужі до ситуації біженців. Не мовчіть, публічно і чітко засуджуйте прояви расизму та ксенофобії», – говорить консорціум. На підтримку пропонуваного змін активісти запустили інтернет-петицію. «Заклик зі списком усіх установ та осіб, які підтримали кампанію, ми передамо уряду ЧР та представникам ЄС», – сказала від імені консорціуму Єва Догналова.

За даними Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН) в минулому році кількість біженців досягла 59,5 мільйонів осіб. Сирію з причин довготривалого конфлікту залишили 4 мільйони людей, 900 тисяч осіб покинуло Україну. Чеський уряд схвалив наприкінці 2017 року прийняття 1500 біженців. Їхнє становище регулюється Женевськими конвенціями 1951 року. Це люди, які піддаються ризику переслідування в своїй країні через расу, національність, релігію чи політичні погляди.

чтк, іднес, пор

gd3

Vizitky, logotypy,
webové stránky
pro Vaši firmu

www.gd3.cz

Повістки на кордоні: вручатимуть, але пропускатимуть

Прокуратура Закарпатської області назвала законним вручення повісток на прикордонних пунктах пропуску. «Чинним законодавством чітко не визначено місце вручення військовозобов'язаним повісток про призов в армію чи мобілізацію», – відповіли у прокуратурі на запит.

Так, Стаття 65 Основного Закону визначає, що захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України є обов'язком усіх громадян України. Громадяни відбувають військову службу відповідно до закону. «Є механізм проведення мобілізаційних заходів, закріплений у Законі України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію». Так у відповідності до статей 17, 18 та 22 вказаного Закону, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування сприяють військовим комісаріатам у їх роботі в мирний час та під час мобілізації; організують під час мобілізації в установленому порядку своєчасне оповіщення і прибуття громадян, які залучаються до виконання обов'язку щодо мобілізації на збірні пункти та у вій-

ськові частини, а громадяни в свою чергу зобов'язані з'являтися за викликом до військових комісаріатів для постановки на військовий облік та визначення призначення на воєнний час», – йдеться у відповіді прокуратури.

При цьому, як зазначають у відомстві, у чинному законодавстві чітко не передбачене місце вручення військовозобов'язаним повісток про призов в армію чи мобілізацію, а тому повістка до військомату може бути вручена громадянам як за їх місцем проживання, так і за місцем роботи, а також в інших місцях. Вочевидь, під «іншими місцями» маються на увазі, в тому числі, і прикордонні пункти пропуску. «При цьому наголошуємо, що затримувати людей при проходженні кордону працівники прикордонної служби можуть, виключно у випадках передбачених Кодексом України про адміністративні правопорушення», – зауважують у прокуратурі.

Таким чином, військові мають право вручати повістки, однак не мають права перешкоджати перетину кордону. Раніше про-

Повістка до військомату меру східноукраїнського міста. Отримати повістку – не означає обов'язково, що людину заберуть до армії.

курор Закарпатської області Володимир Янко прокоментував заяву Хустсько-Міжгірського районного військового комісара про те, що чоловіків при перетині кордону зніматимуть із транспорту для вручення повісток. Тоді прокурор назвав цю ідею воєнкома «безглуздою».

Голос Карпат

Потік нелегалів з України серйознішає

Економічна криза і війна в Донбасі змушують українців погоджуватися на такі умови праці, на які в іншій ситуації вони б не погодилися. Сьогодні близько 21 відсотка потенційних трудових мігрантів з України погодилися б заради роботи в іншій країні перетнути кордон нелегально або працювати «під замком», віддавши роботодавцю свій паспорт, вважають у Міжнародній організації з міграції (МОМ) в Україні.

Відсоток українців, які нелегально працюють за кордоном, різко зріс з 2011 року. Якщо в 2011 році цей показник становив 28%, то на лютий-березень 2015 року він вже перевищив 40%. «Це тривожна тенденція. Сьогодні близько 21% потенційних трудових мігрантів з України погодилися б заради роботи в іншій країні перетнути кордон нелегально або працювати «під замком», віддавши роботодавцю свій паспорт, – сказав голова представництва МОМ в Україні Манфред Профазі. – Важкі життєві умови спонукають багатьох українців приймати ризиковані пропозиції працевлаштування за кордоном і погоджуватися на умови праці, на які в іншій ситуації вони б не погодилися», – підкреслив Профазі. До трійки найбільш привабливих країн для українських трудових мігрантів потрапили

Польща, Німеччина та Італія. За ними слідує Росія, кількість бажаючих влаштуватися на роботу в якій знизилася у порівнянні з 2011 роком на 6 відсотків. Замикають цей список Канада і Чехія.

У лютому Всесвітня продовольча програма (WFP) розширила допомогу жителям Східної України, які постраждали в результаті бойових дій. Агентство ООН передало продовольчі пайки і купони на продукти майже 190 тисяч людей, які були змушені тікати з рідних місць або не можуть покинути прифронтову смугу. На початку липня делегації Програми розвитку ООН (ПРООН) та Представництва Європейського Союзу в Україні пообіцяли сприяти у вирішенні питання оптимальної організації пропускового режиму в зону АТО. Програма спрямована на допомогу переселенцям і надання їм психологічної підтримки. Також, за їхніми словами, багато уваги приділяється допомозі у знешкодженні замінованих територій.

Затримання осіб без документів при спробі незаконного переходу державного кордону, Закарпаття, 2015 рік.

30 липня Міжнародна організація з міграції (МОМ) оголосила про розширення програми фінансової допомоги, спрямованої на задоволення потреб найбільш уразливих категорій внутрішніх переселенців в Україні. До них відносяться літні люди у віці 75 років і старше, сім'ї з трьома і більше дітьми, батьки-одиначки, а також непрацездатні інваліди першої і другої групи.

уніан

«Против кого сьогодні дружим...», або «Теплі» відносини холодних століть

ТЕКСТ: Вероніка ПАХОЛЬЧАК

Обкладинки українського та польського видання книги Максима Кідрука.

Воювати за мир так само абсурдно, як прагнути возз'єднання народів, які ніколи не були єдиним цілим. Однак як це пояснити тим, хто засліплений загарбницькими ідеями, оглушений пропагандистськими потоками бруду та помиїв, роти котрих наглухо забиті кляпами «свободи слова»? Та чи варто пояснювати, якщо й сам не впевнений?

Нова книга Максима Кідрука «Небратні» – про «споріднені» народи – український та російський – крізь призму часу, культурного підґрунтя та геополітичного становлення. Однак тільки на перший погляд публіцистика молодого автора дає відповіді на питання тим, хто вірить у щирі братні стосунки українців із близькими сусідами. Вона ще й для тих, хто відчуває, що мусить пручатись міцним обіймам старшого брата, однак впевненості в собі, в непотріб-

ності аргументації власної гідності, в праві називатися Країною демократичною, суверенною, перспективною, а не штамповано користуватись давно приписаною назвою «країна третього світу». Хто ми, українці: несформований відламок «великого руського міра», чи абсолютно відмінний від інших народностей моноліт самоусвідомленої величини, культури, історії, народності?

Не свої

Макс Кідрук виступив в абсолютно новому для себе жанрі. Починаючи письменницьку кар'єру із тревелогів («Мексиканські хроніки», «На Зеландію!»), а згодом вкоренившись в українському літературному сегменті як автор технотрилерів («Бот», «Твердиня», «Жорстоке небо»), автор несподівано повертає в інший напрямок і береться за публіцистику. Ребрендинг? Зовсім ні. Враховуючи стан українського суспільства, його болючі місця та тліючі опіки, Кідрук, як письменник сучасний, просто не міг оминати те, що торкнулося його народу. Окрім української, книга видана польською мовою, та за презентована під назвою «Ja, Ukrainiec».

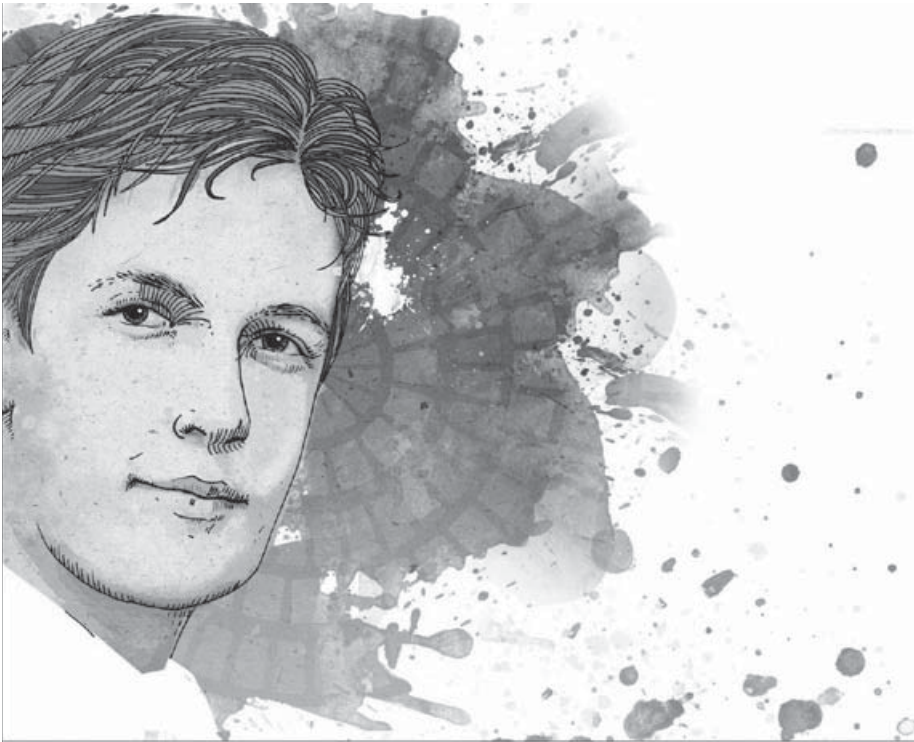
Книга «Небратні» ділиться на кілька розділів, які по чергово заглиблюють автора у генезу українсько-російських відносин з ракурсу історичного, поступово переходячи на окремі події, які мали місце в недалекому майбутньому і сьогодні. Зрозуміло, що автор не є істориком, та й сам він не претендує, за його словами, на вірну об'єктивність та встановлення істини

в останній інстанції, однак дуже легко читається виклад фактів, органічно доповнений логічними висновками автора.

Одразу після прочитання першого розділу «300 років «дружби» і «братерства» напрошується питання: а що б було, якби Богдан Хмельницький не вирішив піти на зустріч непоправному – просити для Гетьманщини протекторату Російської держави. Макс Кідрук називає це стратегічною помилкою, «яка призведе до зникнення України з політичної карти світу на три з половиною століття». Важко говорити про вибір, будучи свідком лише наслідків. З того часу українська нація втратила можливість розвитку автономного, самовизначеного та ідентичного. Відтоді, служачи не своїм царям, переживши не свою мовою, та гнучись не під своїм Союзом, ми на століття позбудемося своєї родючої землі, своїх унікальних традицій, своєї великої внутрішньої сили та величі, захоронену під серпом та молотом ніким не вибраних вождів. Така велика ціна заплачена даремно? З боргами рано чи пізно доведеться рахуватись. Можливо саме зараз і прийшов час скласти три до п'яти і кинути тягарем на шальки терезів усе, що було пережито нашим народом під гнітом самозванського брата?

Підпис, не вартий і шмату паперу, на якому він стоїть

Здобувши формальну незалежність в 1991 році, ми не здобули її ані в головах своїх,

Макс Кідрук

Фотопортрет автора з оголошення про творчий вечір у Одесі.

ані в думках Кремлівських наступників. Підписати папірчик, який дає можливість самостійно йти своєю дорогою набагато легше, ніж, протарувавши цю дорогу, спокійно йти без палок в колесах і ям на шляху. Росія не знає слова «незалежність». Вона говорить лексиконом, в якому існує лише слова «імперія», «влада», «примусовість», «егоїзм». В другому розділі «Між двох світів» автор нам нагадує, що Кремль неодноразово доводив – підписані угоди залишаються лише клаптями паперу зі змарнованими чорнилами, коли в гру входять його власні інтереси та цілі. До прикладу, в 1991 році ми здобули незалежність (про це чомусь знаємо тільки ми), в 1994 віддавши на утилізацію ядерний арсенал, третій за величиною у світі, підписали із США, Росією та Великою Британією Будапештський меморандум, який так цинічно ігнорується російською владою, задокументований суверенітет нашої держави лишається нам на згадку, коли на Красній площі вирішувати захищати права «русских» в Криму. Як взагалі тоді можна говорити про якусь впевненість в завтрашньому дні, враховуючи, що ми живемо у XXI столітті, а не в середньовічному безправ'ї і безчинності? Хто нам гарантуватиме свободу, мир, справедливість і чесність, якщо сусід, який називає себе «братнім народом» та заприсягся захищати, приходять в гості зі збро-

єю і владно заявляє, що віднині він житиме на твоїй квартплощі?

«Розп'яті хлопчики»

Хтось скаже, що конфлікт цей розпочався із Майдану, мовляв скористались ситуацією нашої безсильності. Так, однак передумови та прояви «любові» були задовго до трагічних подій 2013–2015 років. Нехай ми гідно склали іспит гідності, відстоявши свою честь революцією, що була точкою кипіння довгих років знуцання влади бандитських кланів, про які мова в третьому розділі «Українська кланова буржуазія», але що з того, якщо ми не можемо скористатись зі своїх здобутків, навести лад в своїй державі, а тим паче, коли разом з нами його намагаються наводити «друзі» та «найближча родина»? Четвертий розділ «Майдан 2.0» змушує розставити крапки над «і» – стрижнем революції була НЕ європейська інтеграція, а гнітючий здирницький режим Януковича і компанії, яким ця інтеграція була не вигідна.

Макс Кідрук дає чітко зрозуміти своєму читачеві власну думку, яку він неодноразово висловлював і поза сторінками книги: український та російський народи залишаться небратніми ще щонайменше на два покоління, і залишається вірити, що наші онуки вже не вважатимуть росіян за дегенератів та убивць. Авторський термін «синдром Ярмольника», що став назвою

і п'ятого розділу книги, цілком доречно ілюструє те, що діється в головах більшості росіян: в інтерв'ю російського актора Леоніда Ярмольника телеканалу «Дождь», в якому він так цинічно «чесно» бреше, що став свідком того, як в його молоді роки у Львові бандерівці розправились із чорношкірим студентом Політехніки за те, що той залицявся до українки. Актор стверджує, що «чорного... порвали на березах на Високому замку». Макс Кідрук відтоді, вживає термін «синдром Ярмольника», що слід розуміти як «безпідставний і хворобливий потяг росіян до викривлення реальності – коли брехню доведено до абсурду, але більшість, а також сам оповідач, продовжують в неї вірити».

Тим, хто заплутався...

Розділ шостий під назвою «Перша гібридна» починається цитатою прусського генерала Карла фон Клаузевіца: «Війна – це продовження політики за допомогою інших засобів». А засобів цих – хоч відбавляй, враховуючи, що гібридна війна Росії проти України не знає правил, обмежень, а про військовий кодекс честі взагалі мовчатиму. Російська історія знає багато нечесних завоювань і загарбницьких операцій, і враховуючи те, що живемо ми в епоху розвитку і новацій, підступність російської агресії тим більше не стоїть на місці. Гібридна війна – це вже не теоретична одиниця, а випробуваний на практиці засіб досягнення цілей у конфліктній ситуації. В гру вступає найжорсткіша пропаганда, невизнання та самоусунення від відповідальності нападаючої сторони, озброєння ворога «з-під прилавка» і показні гуманітарні конвої тим, кого не добили. Мішанина вибухової дії.

Що з цього всього може вийти, автор намагається показати в останньому розділі «Підсумки та прогнози». Щодо мене, то, підводячи підсумки, можу сказати тільки одне: я не рекомендую читати книгу «Небратні» Макса Кідрука. Я щиро вірю, що її треба вивчити напам'ять усім, хто захищає нашу гідність на Сході України, аби відчувати впевненість і силу боротися надалі за святу справу; хто займається волонтерською діяльністю, аби не втрачати надії і йти вперед; хто зішкрябає із себе наліт Советського Союзу, аби нарешті відкрити очі і розставити пріоритети у власному існуванні, усвідомленому самостійно, а не нав'язаному пропагандою чужинця; хто далеко від Батьківщини і заплутався, кому вірити, аби ні на мить не забувати, що ми перш за все Українці; хто бачить, куди йти далі, аби йти в ногу із земляками і справжніми братами, а не звірчачими самозванцями; усім, хто відчуває, що душа болить за своє, рідне...

«Заповіт»

Борис Гумениук. Народився 1965 року в селі Острів на Тернопільщині. Автор збірки віршів «Спосіб захисту», романів «Острів», «Лук'янівка», повісті «Та, що прибула з неба», книги «Вірші з війни». За ідеали людської гідності боровся на Євромайдані в 24-й сотні. На даний час – заступник командира батальйону «ОУН», який з 12 серпня дислокується в селищі Піски поблизу Донецька.

Сьогодні знову копаємо землю
Цю ненависну донецьку землю
Цю черству закаміянілу землю
Тулимося до неї
Ховаємося в ній
Ще живі.
Ми ховаємося за землю
Сидимо в ній тихо
Наче малі діти за маминою спиною
Ми чуємо як б'ється її серце
Як вона втомлено дихає
Нам тепло й затишно
Ще живі.
Завтра ми вже будемо мертві
Може багато з нас
Може всі.
Не забирайте нас із землі
Не відривайте нас від матері

Не збирайте на полі бою наші рештки
Не намагайтеся наново скласти нас до купи
І – благаємо вас – ніяких хрестів
Пам'ятних знаків чи меморіальних плит.
Нам це не треба
Адже це не для нас – для себе
Ви ставите нам величні пам'ятники.
Не треба ніде карбувати наших імен.
Просто пам'ятайте:
На цьому полі
У цій землі
Лежать українські солдати
І – все.
Не віддавайте нас батькам
Не хочемо щоб батьки бачили нас такими
Нехай батьки запам'ятають нас малими дітьми
Неслухняними хлопчиками
З рогатками з синцями на колінах
З двійками у щоденнику
З повною пазухою яблук з сусідського саду
Нехай батьки сподіваються що ми колись повернемося
Що ми десь є.
Не віддавайте нас дружинам
Нехай кохані запам'ятають нас красенями
Такими які подобалися багатьом дівчатам
А дісталися їм.
Нехай вони запам'ятають наші гарячі губи
Наш гарячий подих
Наші палкі обійми
Нехай вони не торкаються нашого холодного чола
Наших холодних вуст.
Не віддавайте нас дітям
Нехай діти запам'ятають наші теплі очі
Наші теплі посмішки
Наші теплі руки
Нехай діти не торкаються тремтячими губами
Наших холодних рук.

Ось в цих окопах
Які сьогодні для нас тимчасове житло
А завтра стануть нашими могилами
Поховайте нас.
Не потрібно прощальних промов
В тиші яка настає після бою
Це завше виглядає недоречно
Це наче штурхати загиблого воїна
І просити щоб той встав.
Не треба панахид
Ми й так знаємо де тепер буде наше місце
Просто накрийте нас землею
І – йдіть.
Було б добре як би на тому місці було поле
Колосилося жито
Щоб жайвір у небі
І – небо
Багато неба –
Ви можете собі уявити якій хліб родитиме поле
Де лежать бійці?!
(В пам'яті про нас їжте хліб з поля
Де ми полягли.)
Було б добре якби на тому місці були луки
І багато-багато квітів
І бджола над кожною квіткою
Щоб надвечір приходили закохані
Плели вінки
Кохалися до ранку
А вдень щоб приходили молоді батьки
З малими дітьми.
(Не перешкоджайте дітям приходити до нас.)
Але це буде завтра.
А сьогодні ми ще копаємо землю
Цю дорогу українську землю
Цю солодку ласкаву землю
Пишемо гуртом саперними лопатками
На її тілі
Останній вірш української літератури.
Ще живі.

Солдатові!

Привіт, Солдате! Ти мене не знаєш,
Я просто дівчина, живу собі як всі,
В моєму місті тихо, не стріляють.
Але війна торкнулася душі!
Чому пишу тобі? Бо серце просить,
Бо я так звикла і вірши, що на душі,
Я викладаю на листі!
В моїй країні сльози, біль і розпач,
І так нестримно пишуться листи.
Ти зараз там на сході України,

Душею б'єшся на передовій,
Там дуже страшно, постріли лунають,
Та не здаєшся ти, ідеш вперед!
Ідеш у бій і остраху не маєш!
Ти борешся за волю України,
За незалежність та її життя,
І за майбутнє кожної людини,
А серед них живу і я!
Ти тільки повернись благаю, чуєш,
Ти не лети далеко в небеса,
Бо тут на цій землі тебе чекають
Батьки, родина... Вся сім'я.

І вся країна молиться за тебе,
Щоб швидше повертався ти живий,
І я також щодня молюся небу,
Аби в моїй країні настав мир...
Я сподіваюсь ці рядки почувеш,
А може прочитаєш у листі,
Я дякую тобі за те, що захищаєш,
Мою країну... Дякую тобі!..

Юлія Бощенко (11 р),
с. Крижанівка, Одеської області

Пороги – культурно-політичний часопис для українців у Чеській Республіці. Виходить 12 разів на рік. № 7/2015, рік XXIII. Ел. пошта: porohy@seznam.cz. Інтернет-адреса: www.ukrajinci.cz/ua/casopys-porohy/. Номер готували: Богдан Райчинець, Роман Лунін, Ондржей Розкопал, Оксана Пеленська, Яна Полянська, Тетяна Сікорська, Олег Діба, Томаш Влаш, Наталія Касанова, Томаш Бролік, Саша Романова, Віталій Портников, Євген Магда, Радек Байгар, Вероніка Пахольчак, Олекса Лівінський (на громадських засадах). Використовуються повідомлення інформативності та ілюстрації з відкритих джерел. Художнє оформлення та верстка: Тереза Меленова, Мартіна Донатова. За достовірність викладених фактів відповідає автор статті. Редакція має право скорочувати матеріали і виправляти мову, не поділяти поглядів автора. Рукописи не повертаються. Часопис друкується із фінансовою допомогою Міністерства культури ЧР. Видає: г. о. Українська ініціатива в ЧР, ДНМ, Воцелова 3, 12000, Прага 2, ЧР, uicr@centrum.cz, info@ukrajinci.cz, www.ukrajinci.cz. Тел.: +420221419821. Ід. номер: 60448296. Розрахунковий рахунок: 1925774379/0800. Реєстрація: МК ЧР/7044. **Porohy** – kulturně-politický časopis pro Ukrajince v České republice. Vychází 12krát ročně. Název je odvozen od ukrajinského «porih» – práh domu, říční práh. Č. 7/2015, ročník XXIII. E-mail: porohy@seznam.cz, web: www.ukrajinci.cz/cs/casopys-porohy/. Číslo připravili: Bohdan Rajčinec, Roman Lunin, Ondřej Rozkořal, Oksana Pelenská, Jana Polanská, Tatiana Sykorská, Oleh Dyba, Tomáš Vlach, Natalie Kasanová, Tomáš Brolík, Saša Romanová, Vitalij Portnykov, Jevhen Magda, Radek Bajgar, Veronika Pachotčak, Oleksa Livinsky (dobrovolně). Používáme zprávy informačních agentur a ilustrace z otevřených zdrojů. Grafika: Tereza Melenová, Martina Donátová, www.gd3.cz. Časopis vychází s finanční podporou Ministerstva kultury ČR. Vydává: o.s. Ukrajinská Inicijativa v ČR, DNM, Voceřelova 3, 12000, Praha 2, ČR. uicr@centrum.cz, info@ukrajinci.cz. www.ukrajinci.cz. Tel.: +420221419821. IČO: 60448296, číslo účtu: 1925774379/0800, registrační číslo: MK ČR/7044.

Vytvoříme Vám stránky, které budou
na internetu vidět díky originální
grafice a kvalitnímu SEO.

Cena **základní stránky**

350 Kč měsíčně

Eshop **profesionál**

650 Kč měsíčně

(cena je vč. hostingu a bez DPH)

Produkt WWW stránek ZÁKLAD

- 💡 stránky jsou postavené na redakčním systému ušitém na míru
- 💡 možnost snadno doplnit o SEO poradenství a o moduly newsletteru, rezervace, registrace či vlastní jednoduché webové aplikace
- 💡 ve stránkách plně obsluhujete moduly článků, galerii, textových polí,

Produkt ESHOP PROFESIONÁL

- 🛒 platba kartou, platební brány GoPay nebo PayU, implementace prodeje na splátky
- 🛒 zpracovaný systém napojení na heureka.cz, zboží.cz a google merchants
- 🛒 zpracovaný systém slev (množstevní, zákaznická, dodavatelská,...)
- 🛒 možnost importu produktů ze stávajících feedů (zboží.cz, heureka.cz) a další možnosti ...

HUMLNET
CREATIVE

www.hucr.cz

pro více informací volejte

+420 777 563 613

INITIA, s.r.o.

- ✓ kompletní projektové financování
- ➔ exportní financování
- ▣ krizové řízení, revitalizace a restrukturalizace podniků
- zajištění garancí a kofinancování projektů

poradenství, konzultace a development

Tyršova 6/1811, 120 00 Praha 2

initia@initia.cz

www.initia.cz

